

Slovenski čebelar

št. 4

letnik CXVI – april 2014

ISSN 0350-4697

Pomen menjave satja

63. občni zbor Čebelarske zveze Slovenije

Kakšno je letošnje stanje vegetacije po državi?

IZDELUJEMO

PRAŠILČKE (5s, 7s, 9s, 10s, 12s); AŽ-PANJE (9s, 10s, 11s, 12s)
TRIETAŽNE AŽ (9s, 10s, 12s); KIRARJEVE PANJE (srednje, velike)
LR-PANJE

VSE VRSTE PITALNIKOV

ČEBELARSTVO, MIZARSTVO
DAMJAN MEDVED S.P.

AKCIJA
PITALNIKI

KUHINJE IN VSE
VRSTE OMAR

Dragonja vas 1,
2326 Cirkovce
tel.: 040 217 542
info@medekmali.com
www.medekmali.com

ČEBELARSTVO RIHAR - KOCJAN

Robert Kocjan s.p.

Gabrje 42, 1356 Dobrova

Tel.: 01 36 41 106, faks.: 01 36 41 307

GSM.: 031 351 964

e-pošta: robineli@siol.net

WWW.RIHAR-KOCJAN.SI

ČEBELARSTVO - IZDELAVA ČEBELARSKÉ
OPREME - TRGOVINA

IZDELUJEMO:

- hladno valjane satnice
- žične matične rešetke
- rogljične satnike AŽ
- satnike LR, LR 2/3
- testne mreže
- plastična obešala
- plastična razstojišča
- kovinska rastojišča
- kozice 11 in 14 satne
- usipalnice lesene
- plastične odtočne pipe
- lovilce rojev-lesice
- smukalce za cvetni prah
- zaščitne obleke in rokavice
- čebelarске lopatke
- prečne zapore
- vijake za prečne zapore
- dvo in tro satne panjičke
- izolacijske kasete (eno ali dvo satne)

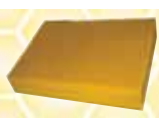
MATIČNA REŠETKA

ZAŽIČENE SATNICE

SATNIKI

PREDELAVA VOSKA
V SATNICE

ČEBELJEPOGAČE

OJAČANA RAZSTOJISČA

DVO IN TRI SATNI
PANJIČKI

SMUKALEC ZA CVETNI PRAH

SMUKALNA MREŽICA

ČEBELARJEM Z VELJAVNO ČLANSKO IZKAZNICO PRIZNAMO
4% POPUST PRI
GOTOVINSKEM NAKUPU NAD 50 EUR V NAŠI PRODAJALNI.
Naročeno blago vam lahko odpošljemo s
paketno pošto.

Delovni čas: od pon. do čet.: 08-12 in 15-18, pet.: 08-15

ZMERNE CENE - TRADICIJA - KVALITETA - IZKUŠNJE, PRIDOBLENE V LASTNEM ČEBELARSTVU

UVODNIK

Spoštovane čebelarke in cenjeni čebelarji!

Vesela sem in v čast mi je, da mi je bilo zaupano pisanje uvodnika v vaši reviji Slovenski čebelar. Še toliko bolj, ker sem ob svojem očetu že kot otrok spoznavala pomembnost čebelarjenja za naš vsakdan, že skoraj dve desetletji pa se vsako leto pri nas v Celju srečujemo tudi na največjem srečanju čebelarjev.

Marčevski spomladanski sejmski trojček Flora, Poroka in Altermed, ki po navadi odpre sejmsko sezono na našem sejmišču, pomembno sooblikuje tudi vaša udeležba, spoštovane čebelarke in cenjeni čebelarji. Vi ste namreč tisti, ki s svojim obiskom vsako leto nagradite skupen trud Čebelarске zveze Slovenije in Celjskega sejma za pripravo Api Slovenije.

S skupnimi močmi nam je čebelarška dneva v Celju uspelo narediti prepoznavna v celotni regiji in tudi širše. Tako smo se ob nedavni 37. Api Sloveniji lahko pohvalili s še večjim številom tujih razstavljavcev, ki so svojo ponudbo postavili ob bok uveljavljenim domačim proizvajalcem. Zadnjih pet let opažamo nenehno povečevanje števila razstavljavcev na mednarodni prodajni razstavi in s tem seveda tudi razstavnih površin. Temu sledi tudi obisk, saj sejmišča ne obiskujejo samo domači čebelarke in čebelarji, ampak se nam vsako leto pridruži še več vaših stanovskih kolegov iz bližnje in tudi bolj oddaljene sosesčine. Pogosto pa se nam na sejmišču pridružijo tudi predstavniki Mednarodne zveze čebelarskih organizacij Apimondia, v kateri zelo cenijo delo slovenskih čebelarjev in ČZS.

Verjamem, da smo tudi v Celjskem sejmu s svojimi dejavnostmi pri pripravi dni čebelarstva prispevali k ozaveščanju splošne javnosti o vlogi čebel, čebeljih pridelkov in čebelarjenja na sploh. Iskreno smo bili veseli, da smo marca 2013 lahko skupaj z vami praznovali tudi vaš častitljivi jubilej – 140-letnico organiziranega čebelarjenja v Sloveniji. Z vztrajnostjo in veliko volje vam je tako kot čebelam, katerih varuhi ste, uspelo oblikovati organizacijo, ki dandanes skrbi, da naši travniki cvetijo in da naše njive obrodijo. Čeprav se nam to pogosto zdi samoumevno, vse skupaj vendarle ni tako preprosto. S pogumom in vztrajnostjo – prepričana pa sem,

Fotografija na naslovnici: V bližino čebeljnaka je potrebno postaviti higienski napajalnik za oskrbo čebeljih družin s čisto vodo, ki jo nujno potrebujejo za svoj razvoj.

Foto: Janez Lovšin

UVODNIK

Breda Obrez Preskar	117
OHRANIMO ČEBELE	120
IZ ZNANOSTI IN PRAKSE	
Vlado Augustin: Pomen menjave satja	121
Mag. Andreja Kandolf Borovšak: Ostanki kumafosa in metabolitov amitraza v medu in vosku	123
Dr. Peter Kozmus: Kako izvajati selekcijo in kakšen je pomen tega ukrepa v lastnem čebeljnaku?	125
Franc Šivic: Novice iz sveta	127
DELO ČEBELARJA	
Andreja Smrdelj: Mesec resnega dela v čebeljnaku	129
ZDRAVJE ČEBEL	
Anita Vraničar Novak, dr. vet. med.: Začetek sezone in premikov čebel	130
ČEBELJE PAŠE	
Jure Justinek: Kakšno je letošnje stanje vegetacije po državi?	132
ZGODOVINA ČEBELARSTVA	
Prof. dr. Andrej Šalehar: Peter Pavel Glavar, kranjski čebelar – ob 230. obletnici smrti	133
VPRAŠANJA IN ODGOVORI	
Nataša Lilek: Mleti sladkor in hidroksimetilfurfural	134
MLADI ČEBELARJI	135
DOGODKI IN OBVESTILA	136
OBVESTILA ČZS	138
MALI OGLASI	148
V SPOMIN	156

INDEX

EDITORIAL

Breda Obrez Preskar	117
SAVE THE BEES	120
FROM SCIENCE AND PRACTICAL WORK	
Vlado Augustin: The Importance of Replacing Honeycombs	121
Andreja Kandolf Borovšak, MSc: Coumaphos and Metabolites of Amitraz Residues in Honey and Wax	123
Peter Kozmus, DSc: How to Implement Selection and What is the Significance of This Measure in Our Own Apiary?	125
Franc Šivic: World News	127
BEEKEEPER'S WORK	
Andreja Smrdelj: Month of Serious Work in the Apiary	129
BEES' HEALTH	
Anita Vraničar Novak, DVM: The Start of the Season and of the Migration of Bees	130
HONEYBEE FORAGE	
Jure Justinek: What is the Condition of This Year's Vegetation Across the State?	132
HISTORY OF BEEKEEPING	
Prof. Andrej Šalehar, DSc: Peter Pavel Glavar, Carniolan Beekeeper – at 230. Anniversary of Death	133
Q&A	
Nataša Lilek: Ground Sugar and Hydroxymethylfurfural	134
YOUNG BEEKEEPERS	135
NEWS AND EVENTS	136
ANNOUNCEMENTS BY BEEKEEPING ASSOCIATION OF SLOVENIA	138
SMALL ADS	148
IN MEMORIAM	156

da kdaj pa kdaj tudi z nekaj trme – vam je v ČebelarSKI zvezi Slovenije uspelo vzpostaviti tako obliko organiziranega delovanja, ki nam je lahko za vzor.

In po njej se zgledujemo tudi v naši družbi, saj nas veseli, da smo skupaj usmerjeni tudi v prihodnost! V duhu osrednje teme nedavnega strokovnega dela srečanja (»Naše čebelarstvo v tretje tisočletje«) smo si skupaj zadali nove cilje, za katere upamo, da bodo prispevali k nadaljnjemu razvoju ApiSlovenije in prijetnemu počutju vseh čebelarjev na našem sejmišču. V

Celjskem sejmu bomo poskrbeli predvsem za razstavni del našega druženja, sodelavci ČZS s predsednikom Boštjanom Nočem na čelu pa za najaktualnejše strokovne teme.

Ob pisanju teh vrstic, ki jih boste sicer prebirali nekoliko pozneje, je v deželi tudi uradno že nastopila pomlad. Naj bo naklonjena čebelarjem. Če bo njim dobro, bo dobro vsem nam!

Breda Obrez Preskar,
izvršna direktorica, Celjski sejem, d. d.

63. občni zbor ČebelarSke zveze Slovenije

Letošnji 63. redni občni zbor ČZS bo v soboto, 5. aprila 2014, ob 10. uri, v prostorih ČZS na Brdu pri Lukovici. Dnevni red:

1. Slovesen začetek in izvolitev delovnih organov.
2. Razglasitev prejemnikov odličij Antona Janša in podelitev.
3. Podelitev priznanj predsednika ČZS.
4. Poročilo verifikacijske komisije.
5. Sprejem sprememb in dopolnitev Pravil ČebelarSke zveze Slovenije.
6. Poročilo o uresničitvi delovnega in finančnega načrta ČZS za leto 2013 in predsednikovo poročilo.
7. Poročilo nadzornega odbora.
8. Razprava o poročilih.
9. Sprejetje revidiranega poslovnega poročila ČZS za leto 2013.
10. Sprejetje delovnega in finančnega načrta ČZS za leto 2014.
11. Delegatska vprašanja in predlogi.

Občni zbor je najvišji organ ČZS, ki ga sestavljajo delegati članov krovne čebelarSke organizacije. En delegat zastopa enega člana ČZS, zato je vseh delegatov občnega zbora ČZS več kot 210. Posamezen delegat

ima na občnem zboru pravico glasovati samo, če se ga udeležuje kot delegat oz. če ima pooblastilo društva ali zveze. Delegati morajo biti člani ČZS. Občni zbor je javen. Najpomembnejše delo občnega zbora je pregled dela ČZS v minulem letu, predvsem pa sprejetje programa dela za to leto. Želja in cilj vseh nas je dobro poslovanje ČZS, zato občni zbor ponuja priložnost in možnost, da delegati povedo mnenje svojega društva ali zveze o delovanju ČZS ter da podajo svoje predloge za izboljšanje dela ČZS. Žal se občnega zbora vsako leto udeleži samo 120–150 delegatov, ki so po večini vedno člani enih in istih društev. Vsem tem se zahvaljujem za udeležbo in s tem za konstruktivno sodelovanje pri delovanju ČZS, hkrati pa vsa tista društva, katerih delegati se ne udeležujejo občnega zbora ČZS, prosim, da izberejo take delegate, ki se bodo občnega zbora tudi udeležili. Tako v svojem imenu kot tudi v imenu vodstva ČZS prosim društva, naj napotijo svoje delegate na letošnji občni zbor ČZS ter po svojih močeh zagotovijo, da se bodo ti tega zbora tudi v resnici udeležili. Samo skupaj, s skupnimi močmi bomo lahko uresničevali želje čebelarjev iz vse Slovenije.

Boštjan Noč, predsednik ČZS

Ob morebitnem pomoru čebel, čebelar kliče 112!

Čebelar ob morebitnem pomoru čebel obvesti Center za obveščanje v Republiki Sloveniji, in sicer

po telefonu št. 112, in to ne glede na uro ali dan v tednu. Veterinar prvi pregleda čebele in ukrepa dalje.

TRGOVINA
Gospoka 3, 3000 Celje

~ Delovni čas ~
Pon.-pet. od 8.00 do 15.00
Sreda od 8.00 do 12.00 in od 15.00 do 18.00
Sobota od 8.00 do 12.00

PONUJAMO VAM:
~čebelarSko zaščitno opremo, opremo in pribor
~sladkorne pogače
~med in ostale čebelje pridelke
~darilni program in kozmetiko na bazi čebeljih pridelkov
~kozarec za slovenski med in ostalo embalažo

Možnost naročanja prodajnih artiklov po telefonu, faxu ali e-pošti.
Tel./faks: 03/544 17 23; mail: trgovina.cebela@amis.net

ČEBELCA

ODKUPUJEMO
ČEBELJI VOSEK

Vabilo na 12. čebelarški praznik

Letošnje srečanje slovenskih čebelarjev bo v soboto, 24. maja 2014, ob 11. uri, v Polhovem Gradcu. ČD Dolomiti Polhov Gradec in ČZS vabita čebelarke, čebelarje in vse ljubitelje čebel na 12. čebelarški praznik. Srečanje bo na prireditvenem prostoru pri Polhograjskem domu. Uradni del se bo začel ob 11. uri, ko bodo ob zvokih godbe na pihala Dobrova na prizorišče prišli praporščaki. Za veselo razpoloženje pred prireditvijo in po njej bo poskrbel ansambel Toneta Rusa iz Vrzdence pri Horjulu. Čebelarško himno in še nekaj pesmi bodo zapeli člani okteta Deseti brat. Nastopile bodo tudi horjulske mažoretke in Folklorna skupina grof Blagaj v polhograjskih nošah. Pred prireditvenim šotorom bo več stojnic z lokalnimi dobrotami. Vsi drugi in tudi tisti, ki se bodo zadržali nekoliko dlje, se bodo lahko okrepčali tudi z jedmi z žara. Zabava bo trajala pozno v noč, saj se bo ob 19. uri nadaljevala z gasilsko veselico z Mladimi Dolenjci in Dejanom Vunjakom.

knjig in člankov s področja čebelarstva. Vse svoje življenje je bil član ČD Dolomiti in je zelo dejavno sodeloval pri graditvi čebelarškega doma v Polhovem Gradcu. Nanj spominjata Riharjev čebelnjak in Riharjev drevored ob čebelarškem domu.

- **»Leti, leti čebelica v nebo«** – Razstavo bodo pripravile članice Klekljarskega društva Polhov Gradec in klekljarice skupine Ledina iz Ljubljane.
- **»Rastline Slovenije v čipkah«** – Razstavo bodo pripravile slovenske članice Mednarodne organizacije za klekljano in šivano čipko OIDFA. Na ogled bodo tudi dela učencev klekljarskega krožka na OŠ Horjul.

Ker Polhov Gradec in okolica skrivata številne naravne in kulturne zanimivosti, vas vabimo, da se razgledate tudi po okolici. Lahko se boste sprehodili po grajskem parku, si ogledali znameniti Neptunov vodnjak in grajski stolp z uro, se povzpeli na Stari grad ali do Blagajevega spomenika. V neposredni bližini je tudi čebelarški dom z Riharjevim drevoredom in Riharjevim čebelnjakom. Če bo zanimanje dovolj veliko, bomo organizirali tudi voden ogled cerkve sv. Petra v Dvoru pri Polhovem Gradcu, ki je pravi biser poznogotske arhitekture na Slovenskem.

Še posebej vabimo vse praporščake, da se nam ob tej priložnosti pridružijo in nam s svojim slavnostnim prihodom na srečanje ustvarijo pravo slovesno ozračje. Za praporščake bo kosilo brezplačno.

Pravočasno vam bomo poslali prijavnico z vsemi podrobnostmi. Vašo prijavo pričakujemo do 10. maja 2014. Skupinske prijave sprejema tajnica ČD Dolomiti Marinka Košir na e-naslov: kosir.anja@siol.net. Prijave lahko pošljete tudi po pošti na naslov: Čebelarško društvo Dolomiti, Polhov Gradec 72, 1355 Polhov Gradec. Za vse informacije lahko pokličete tudi predsednika ČD na tel. št.: 031/604 309 oziroma mu pišete na e-naslov janko.prebil@telemach.net. Z veseljem vas pričakujemo v Polhovem Gradcu. Upam, da se srečamo v čim večjem številu!

Janko Prebil, predsednik ČD Dolomiti Polhov Gradec

Foto: Janko Prebil

Vabimo vas, da si vzamete čas in si pred prireditvijo ali po njej ogledate še razstave, ki jih bomo ob tej priložnosti postavili v Polhograjski graščini:

- **»Predstavitve dela prof. dr. Jožeta Riharja ob 100. obletnici njegovega rojstva«** – Prof. dr. Jože Rihar se je rodil leta 1914 v Gabrju pri Dobrovi. Bil je profesor čebelarstva v Ljubljani ter pisec številnih

»Čebelica na rajžo gre«

Izdelava prevoznih čebelnjakov in omar za čebele

Anton Ciglič s.p.
www.cebelnjaki.si, info@cebelnjaki.si
 telefon: 031 681 589

SLOVENSKI ČEBELAR 4/2014 LETNIK CXVI

119

Projekt »Od setve do žetve – kar sejemo, to žanjemo«

Zaposleni na ČZS se dobro zavedamo, kako pomembno je ohranjanje okolja, saj je prav narava tista, ki nas lahko bogato nagradi in nam ponudi izobilje vsega, kar potrebujemo za preživetje. Zato želimo obuditi nekatere vrednote, kot so npr. ohranjanje ajde, ki so jo naši predniki še pred pol stoletja pridelali v velikih količinah, skrb za čebele, vrednost lokalno pridelane hrane in ozaveščanje otrok. Za ta namen smo zasnovali projekt »Od setve do žetve – kar sejemo, to žanjemo«. To staro modrost želimo še posebej poudariti s celotnim projektom, ki bo potekal tako rekoč vse leto. Cilj projekta je spodbuditi setev in žetev medovite ajde ter uživanje izdelkov iz ajde, s tem pa tudi povečati prepoznavnost ajde. To bo priložnost tako za kmete in čebelarje kot tudi za končne porabnike. K sodelovanju smo povabili kmetijske šole, ki razpolagajo s kmetijskimi površinami, te pa so se z veseljem odzvale na naše vabilo. Kmetijske šole bodo sodelovale na okrogli mizi o ajdi ter pri organizaciji dogodkov ob setvi, cvetenju in žetvi te rastline. Kmetijski svetovalci KGZS bodo ob promocijskih dogodkih za dijake in študente organizirali predavanja o pomembnosti ajde.

Partnerji, ki se bodo dejavno vključili v projekt »Od setve do žetve – kar sejemo, to žanjemo« so: Biotehniški center Naklo, Center biotehniko in turizma Grm Novo mesto, Biotehniška šola Rakičan, Šola za hortikulturo in vizualne umetnosti v Celju, Šolski center Šentjur, Izobraževalni center Piramida Maribor ter KGZS.

Sklepna prireditev bo oktobra 2014 potekala v okviru sejma NARAVA-ZDRAVJE na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani, končala pa se bo s predstavitvijo pekovskih izdelkov iz žit in ajde. Vsak od navedenih dogodkov bo predstavljen tudi v medijih, da pa

bi bili vsi dogodki čim bolj odmevni, bomo k sodelovanju povabili medijsko zanimive osebe.

K projektu bomo povabili tudi otroke, saj jih želimo spodbuditi k razmišljanju o vlogi narave, o pomembnosti varovanja okolja, voda, pomembnosti čebel ... Otroci, stari od 9–12 let, bodo sodelovali v natečaju za najbolj izvirne, domiselne in pristne likovne izdelke v projektu »Kar sejemo, to žanjemo«. Gradivo za natečaj bodo prejeli oktobra letos, skupaj z gradivom ob promocijsko-informativni akciji Tradicionalni slovenski zajtrk. Za nakup semen medovite ajde za srednje kmetijske šole smo k sodelovanju povabili »botre«.

Nataša Klemenčič Štrukelj, vodja projekta

Ponosni »botri« za nakup semen ajde:

Vabilo na okroglo mizo o ajdi

V okviru projekta »Od setve do žetve – kar sejemo, to žanjemo« bo ČZS organizirala okroglo mizo o AJDI. Namen projekta je spodbuditi setev in žetev medovite ajde, to pa bo priložnost tako za kmete in čebelarje kot tudi končne porabnike. **Pridružite se nam 24. aprila, ob 12. uri v prostorih Biotehniškega centra Naklo!** Skupaj želimo ustvariti sproščeno razpeloženje, v katerem bodo strokovnjaki z različnih področij razpravljali o pomembnosti ajde. Na okrogli mizi bodo sodelovali: g. Boštjan Noč, predsednik ČZS, predstavnik Ministrstva za kmetijstvo in okolje, predstavnik KGZS, pred-

stavnik GZS – Zbornice živilskih in kmetijskih podjetij, dr. Blanka Vombergar, Izobraževalni center Piramida Maribor, dr. Peter Kozmus, ČZS, g. Anton Šmidovnik, KIS, in dr. Marija Gregori, Biotehniški center Naklo.

Na okroglo mizo vabimo čebelarje, kmete, študente, dijake ... vse porabnike ajde, ljubitelje čebel in narave ter širšo javnost. **SKUPAJ LAHKO NAREDIMO POMEMBEN KORAK K OHRANJANJU NARAVE IN ČEBEL! Vljudno vabljeni!**

Nataša Klemenčič Štrukelj, vodja projekta

Pomen menjave satja

Vlado Augustin*, vlado.augustin@czs.si

V življenju čebel ima pomembno vlogo vosek. Uporabljajo ga za gradbeni material, s katerim gradijo satje, tega pa z voščeniimi prizidki pritrjujejo na strop in stene panja; z voščeniimi pokrovci pokrivajo med v satju in v satih zabubljeno čebeljo zalego. Izdelava voska in graditev satja sta v čebelji družini odvisna od več dejavnikov, in sicer od:

- navzočnosti matice: satje gradijo samo družine z matico;
- navzočnosti cvetnega prahu kot vira beljakovin;
- količine medicīne: kolikor izdatnejše je medenje, toliko več satja je potrebnega za shranjevanje medenih zalog;
- količine zalege: kolikor več je zalege, toliko več satja je potrebnega;
- prostora: možnost graditve;
- temperature: temperature, višje od 15 °C, spodbujajo graditev satja.

Čebele izdelujejo vosek z voskovnimi žlezami, ki ležijo na sprednji strani trebušnih okrovov, natančneje, od četrtega do sedmega člena čebeljega zadka. Izločajo ga od 12 do 17 dni stare čebele, največ tedaj, kadar je v naravi veliko medicīne. Energijsko je produkcija voska zelo intenziven postopek, saj iz osmih enot medu nastane samo ena enota voska. Po nekaterih raziskavah čebele presnavljajo cvetni prah tudi zato, da bi izdelale vosek. Ko so čebele primerne starosti site medicīne in cvetnega prahu, se obesijo ena na drugo in v bližini na novo nastajajočega sata naredijo nekakšen venec, ki ga začnejo graditi, ko se jim začne izločati vosek, to je po približno 24 urah.

Pod površino trebušnega okrova, imenovane tudi voščeno ogledalo, so skrite celice voskovnih žlez (gre za preobrazene epidermalne celice). Te celice izločajo tekoči vosek, ki pronica skozi pore voščene ogledalca in se na površini strdi v školjaste, prozorne luske z maso od 0,18 do 0,25 mg in debeline 0,5 mm. Čebele z dlačicami na nogah prenesejo voščene luske do čeljusti ter jih zgnetejo v zeleno obliko. Pri tem opravlilu žleze slinavke izločajo gosto alkalno snov za mazanje čeljusti. Vosek prežvečijo in vsako luskico posebej pritrldijo na novo nastajajoči sat. Celoten postopek premikanja, žveče-

nja in pritrjevanja na sat traja povprečno štiri minute. Po navadi eno celico izdeluje več čebel. Posamezna čebela verjetno gradi celico manj kot eno minuto.

Čebelarji olajšamo čebelam delo tako, da v panj vstavljamo satnike s satnicami, izdelanimi iz prečiščenega čebeljega voska v obliki plošč, ki imajo na obeh straneh vtisnjene osnove čebeljih celic.

Čebelarji vedo, da je novo satje zgrajeno tako rekoč iz čistega voska. Če tak material stalimo in ga prelijemo v modele, je postopek končan. Pri satju, v katerem je že bila zalega, pa je stvar drugačna. Vsaka žerka zapusti v svoji celici dva sloja rjavkasto obarvanih zaprednih (kokonskih) snovi, med temi pa tudi drobce iztrebkov, ki jih je zlasti veliko na dnu. Pokrovci, s katerimi odrasle čebele zapirajo celice z zabubljenimi žerkami, vsebujejo precejšnjo količino snovi iz celičnih robov in sten. Ko se mladice izležejo, se snovi, uporabljene za pokrovce, znova vrnejo v celične stene in robove. Po več rodovih je v celičnih stenah in robovih že precej kokonskih snovi, zato je satje čedalje bolj temno rjavo, prostornina celic pa čedalje manjša. Prav tako se spreminjajo tudi debelina, oblika in prostornina celičnih sten. Sveže zgrajeno satje dimenzije 38,4 x 22,6 cm je težko približno 100 g. Po šestih generacijah čebel je tako satje dvakrat težje, po 17 generacijah pa trikrat težje.

Preglednica: Spremembe satja glede na število (n) zaleženih čebeljih generacij

N	Barva satja	Prostornina celic v cm	Debelina satja v mm	Premer celic v mm	Teža čebel v mg	Zmanjšanje teže čebele %
0-1	rumena	0,282	0,22	5,42	123	0
2-5	rjava	0,269	0,40	5,26	120	2,4
6-10	temno rjava	0,255	0,73	5,24	118	3,7
13-15	črna	0,249	1,08	5,21	106	13,1

V zmanjšanih celicah je premalo prostora za normalen razvoj čebelje ličinke in bube, zato se iz njih izležejo čebele slabše kakovosti, saj so življenjsko manj sposobne in tudi manj odporne proti boleznim. Ruski strokovnjaki (Lebedev, Krivcov) so izračunali vpliv zmanjšanja prostornine celice satja na čebele in pridelek medu. Če je prostornina celic na novo zgrajenega satja 100 %, se ta po desetih generacijah čebel zmanjša na 83,3 %, po 15 generacijah pa na 67,1 %. Deset

* svetovalec JSSČ za tehnologijo čebelarjenja

Z mladim satjem odpravimo pglavitne probleme čebelarstva

tisoč čebel, izleženih iz celic na novo zgrajenega satja, tehta 1 kg, iz satja rjave barve 0,838 kg, iz temnega satja pa samo še 0,671 kg. Za donos enake količine medu, kot ga izdelajo čebele na novo zgrajenem satju, je na satju, na katerem se je izleglo deset generacij čebel, potrebnih dvakrat več čebel, petkrat toliko pa čebel, izleženih na temnem satju. Več let trajajoče spremljanje donosov je pokazalo, da čebele iz družin s starim temnim satjem prinesejo 40–47 % manj medu v primerjavi z družinami s kakovostnim satjem.

Čebelarji se moramo vedno zavedati, da je pravočasna zamenjava starega satja z mladim temelj vzreje močnih in zdravih čebeljih družin. Znano je namreč, da uporaba kakovostnega satja omogoča rešitev pglavitnih problemov praktičnega čebelarstva:

- v celicah mladega satja je prehrana ličink boljša, zato se razvijejo večje in življenjsko bolj sposobne čebele;
- uporaba mladega kakovostnega satja pri čebelah zmanjšuje izgubo energije pri ustvarjanju optimalnih razmer za zaleganje matice in pripravi satja za skladiščenje medicidine, ki jo čebele prinašajo v panj;
- svetlo satje je manj okuženo s plesnimi in spori hude gnilobe čebelje zalege. Staro satje je izvor nalezljivih bolezni. Tako na primer spore hude gnilobe čebelje zalege v okuženem satju ostanejo kužne tudi 35 let, spore povzročitelja noseme pa so v starem satju aktivne do dve leti. Staro satje

je pglavitni dejavnik razvoja poapnele zalege. Čebelje družine z večinoma starim satjem v primerjavi z družinami z novim satjem sedemkrat pogosteje obolevajo za poapnelo zalego;

- svetlo satje med skladiščenjem občutno manj ogrožajo voščene vešče;
- v svetlem satju pozimi med počasneje kristalizira, zato je boljše tudi prezimovanje čebel;
- med iz svetlega satja je vedno boljše kakovosti, saj ni obremenjen z ostanki kemičnih sredstev za zatiranje varoj;
- uporaba svetlega satja med čebelarstvo sezono omogoča čebelji družini za več kot 40 % večjo produktivnost.

Zaradi vsega tega je treba pravočasno zamenjati staro satje. Obstaja nekaj zlatih čebelarških pravil, ki bi jih moral poznati vsak čebelar in se jih tudi držati. Eno izmed teh pravi, da je treba vsako leto zamenjati od tretjine do četrtnine vsega satja v panju. Ker večina slovenskih čebelarjev čebelarji v AŽ-panjih z dvajsetimi sati, bi torej morali vsako leto zamenjati po pet do sedem starih satov s satnicami, po možnosti iz lastnega, mladega voska, ki še ni bil izpostavljen akaricidom. Takšna menjava je lažja tam, kjer je v naravi zadosti cvetnega prahu. Če torej želimo imeti delovne in zdrave čebele, v plodišču ne sme biti starih satov. Za plodišče, tj. za zaleganje, so sati primerni toliko časa, dokler so še prosojni, kajti le taki imajo dovolj velike celice za normalen razvoj čebeljega naraščaja. Dober pregled nad starostjo satja dobimo, če na satnik napišemo letnico izgradnje, saj nas bo ta natančno opozarjala, kdaj moramo staro satje odstraniti iz plodišča.

Kot vidimo, čebelje satje ni samo gmota voska, ampak je sestavni del dobre in zdrave čebelje družine ter osnova za pridelovanje kakovostnih in neoporečnih čebeljih pridelkov. ■

Viri:

- Augustin, V. (2010): Pridelava in predelava voska. Brdo pri Lukovici: Čebelarstva zveza Slovenije.
 Krivcov, N. I., Lebedev, V. I. (2000): Tehnologija proizvodnje pčelinjih proizvodov. Beograd: SPOS.

Miha Kunstelj, s. p.
 GSM: +386 (0)31 352 797
 e-pošta: jm-kunstelj@amis.net

inž. Jože Kunstelj, s.p.
 GSM: +386 (0)31 893 276
 e-pošta: jmkunstelj@amis.net

Zavrta 41
1234 Mengeš SLOVENIA
 Tel./Faks: +386 (0)1 723 80 27
 www.jm-kunstelj.com

Ostanki kumafosa in metabolitov amitraza v medu in vosku

Andreja Kandolf Borovšak*, andreja.kandolf@czs.si

Uvod

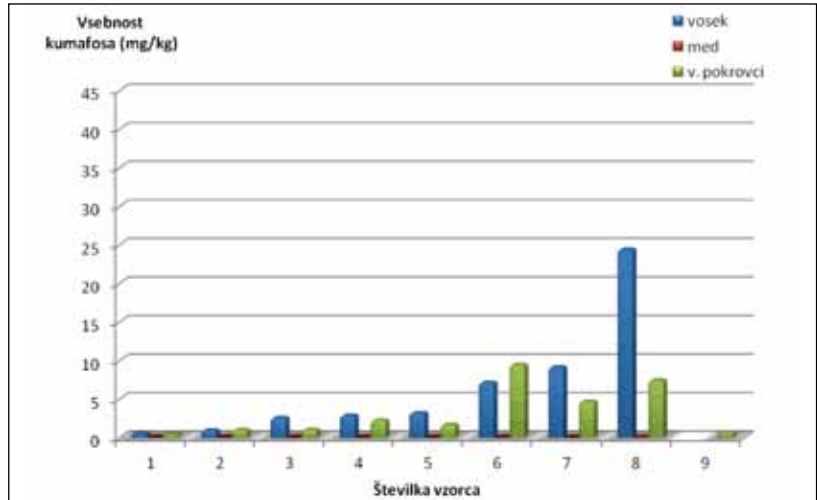
Uporaba kemičnih sredstev za zatiranje varoj (akaricidov) po večini pušča ostanke v vseh čebeljih pridelkih, saj se ta sredstva kopičijo tako v vosku kot tudi v propolisu, zaradi prehajanja iz voska pa se lahko znajdejo tudi v drugih čebeljih pridelkih (izkopanec, med).

Nekateri akaricidi (kumafos), ki se kopičijo v čebeljem vosku, so zelo stabilni, tako da se prek čebeljih nog in teles širijo po vsem panju in s tem po celotni čebelji družini. V medu lahko kumafos najdemo tudi pri tistih čebelarjih, ki ga niso nikoli uporabljali za zatiranje varoj, saj so z njim lahko onesnažene že satnice, iz njih pa ta snov prehaja v satje in med. Najvišja mejna vrednost kumafosa in amitraza v vosku ni določena, že vsebnost 1 ppm (1 mg/kg) tega akaricida v vosku pa je lahko vzrok, da ga najdemo tudi v medu (Wallner, 1992).

Lani smo v okviru Operativnega programa varoza čebel v sodelovanju z Nacionalnim veterinarskim inštitutom ugotavljali, kolikšni so ostanki kumafosa in metabolitov amitraza v vosku in medu glede na to, kolikokrat smo omenjena akaricida uporabljali.

Metode

Med in vosek smo vzorčili v šestih družinah s konvencionalno prakso. Glede na to je bil torej v preteklosti za zatiranje varoj uporabljen amitraz, leta 2010 kumafos, v letih 2011 in 2012 pa timol. V dveh panjih je bil leta 2012 uporabljen kumafos, v dveh pa amitraz. Za zimsko zatiranje varoj je bila v zadnjih letih uporabljena oksalna kislina. Za kontrolo smo vzorčili čebelje pridelke tudi iz rojev, naseljenih v nove panje (šest rojev). Vanje smo vstavili satnice s certifikatom, da so brez ostankov, vendar smo to prej z analizo vsebnosti kumafosa tudi preverili.

Graf 1: Vsebnost kumafosa (mg/kg) v vosku iz starega satja

Zaradi ugotavljanja prehoda kumafosa in amitraza iz starega satja v čebelje pridelke smo vzorčili med in cvetni prah iz takšnega satja. Pri tem smo analizirali akaricide v vosku satja, v medu pa smo ugotavljali tudi vsebnost ostankov v voščenih pokrovcih. Vzorcili smo večkrat zaleženo satje, deviško satje in satje iz proste gradnje (torej deviški sat, ki ni narejen na podlagi satnice).

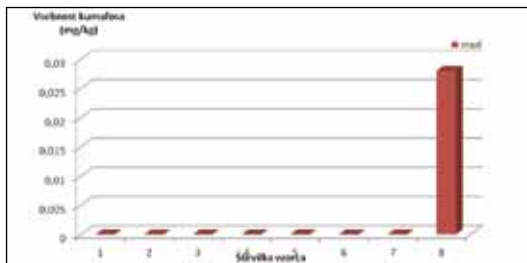
Med smo vzorčili tako, da smo sat z medom stisnili ter iz medu s precejanjem in posnemanjem odstranili nečistoče (delce voska ...). Satje, iz katerega smo vzorčili med, smo stali v vodni kopeli, da smo pridobili čist vosek brez ostankov čebeljih srajčk in drugih nečistoč. Zaradi zagotavljanja homogenosti vzorca smo morali segrevanje v vodni kopeli ponoviti večkrat, včasih pa smo morali vosek tudi precediti skozi drobno mrežo, predvsem pri starejšem satju. Zaradi zagotovitve homogenosti vzorca smo v vodni kopeli stali tudi voščne pokrovce. Pridobljeni vzorci so bili analizirani, na podlagi analiz v nadaljevanju predstavljamo rezultate.

Rezultati

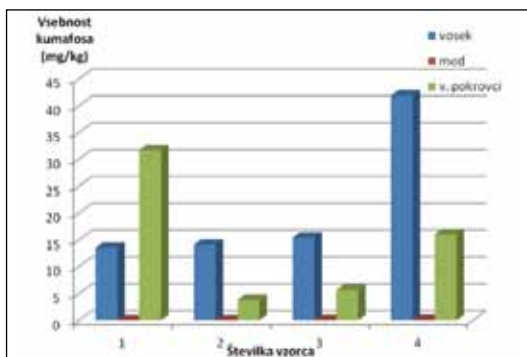
Vsebnost kumafosa

Vsebnost kumafosa je bila v večini vzorcev medu pod mejo detekcije. Izjema so bile tiste družine, pri katerih je bil ta akaricid uporabljen večkrat, ter en vzorec iz starega satja, pri katerem je bil kumafos uporabljen leta 2010 (graf 2).

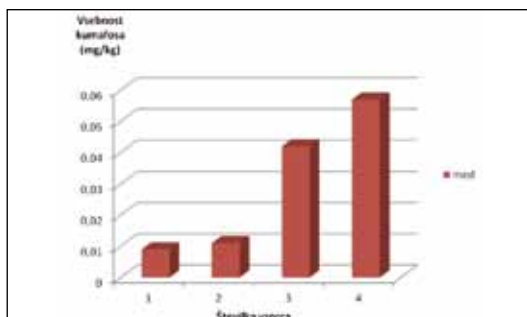
* mag., svetovalka JSSČ za zagotavljanje varne hrane

Graf 2: Vsebnost kumafosa (mg/kg) v medu iz starega satja

Graf 3: Vsebnost kumafosa (mg/kg) v vosku iz starega satja in v medu iz panjev, v katerih je bila ta snov uporabljena leta 2012

Graf 4: Vsebnost kumafosa (mg/kg) v medu iz starega satja iz panjev, v katerih je bila ta snov uporabljena leta 2012

Vsebnost te snovi v vosku iz satja je precej različna, pod mejo detekcije je samo v vosku iz rojev. Kumafos je mogoče ugotoviti tudi pri prosti gradnji v panju, to pa potrjuje domnevo drugih avtorjev, da ga čebele prenašajo po panju. Najvišja vsebnost kumafosa je bila 41,9 mg/kg, in sicer v satju, v katerem je bil ta akaricid uporabljen večkrat (graf 3). Precej visoke vrednosti kumafosa so bile ugotovljene tudi v vosku iz voščenih pokrovcev. Najvišja vrednost je bila 31,7 mg/kg, izmerjena pa je bila prav tako v panju, v katerem je bila ta snov uporabljena večkrat. Kumafos je bil ugotovljen v vseh vzorcih iz voščenih pokrovcev iz konvencionalne prakse.

V **starem satju** iz panjev, v katerih je bil kumafos uporabljen samo enkrat, je bila najvišja vsebnost te snovi 24,4 mg/kg (graf 1), v vosku iz voščenih pokrovcev starega satja pa 9,46 mg/kg. Najvišja izmerjena vsebnost kumafosa v mladem satju je bila 2,01 mg/kg, v vosku iz pokrovcev pa 2,8 mg/kg. Vsebnost tega akaricida v vosku iz proste gradnje je bila nižja od 1 mg/kg.

V panjih, v katerih je bil kumafos uporabljen večkrat, je bila najvišja izmerjena vsebnost te snovi v **mladem satju** 14,6 mg/kg, v vosku iz pokrovcev 5,99 mg/kg, v **starem satju** 41,9 mg/kg in v voščenih pokrovcih 31,7 mg/kg. Kumafos smo našli tudi v vosku iz **proste gradnje**, in sicer 4,45 mg/kg v satju in 1,75 mg/kg v voščenih pokrovcih. Najvišja vrednost tega akaricida v medu, in sicer 0,057 mg/kg, je bila izmerjena v medu iz starega satja. Ta vrednost je skoraj dvakrat večja od vrednosti te snovi v medu iz starega satja, pri katerem je bil kumafos uporabljen samo enkrat (0,028 mg/kg) (graf 4). V novo naseljenih rojih kumafosa nismo našli.

Preglednica 1: Pregled najvišjih vrednosti (mg/kg) posameznega akaricida glede na tip čebeljega pridelka

Čebelji pridelok	Normalna praksa		Leta 2012 izpostavljen kumafosu	Leta 2012 izpostavljen amitrazu
	kumafos (mg/kg)	metabolit amitraza (mg/kg)	kumafos (mg/kg)	metabolit amitraza (mg/kg)
Staro satje	24,4*	3,02	76,1*	3,02
Mlado satje	2,01*	0,2	33,7*	2,94
Prosta gradnja	0,89	0,1	4,45*	ni podatka
Vošчени pokrovec – star sat	9,46*	2,11	31,7*	2,14
Vošчени pokrovec – mlado sat	2,8*	pod mejo	5,99*	0,25
Vošчени pokrovec – prosta gradnja	0,47	pod mejo	1,75*	0,16
Med – staro satje	0,028	pod mejo	0,057	0,02
Med – mlado satje	pod mejo	pod mejo	0,025	0,006
Med – prosta gradnja	pod mejo	pod mejo	pod mejo	pod mejo

Vsebnost amitraza

Za vsebnost **amitraza** smo prikazovali vsoto vseh razpadnih metabolitov amitraza.

Vsebnost metabolitov amitraza je bila v vseh vzorcih medu pod mejo detekcije, izjema so bili le trije od sedmih vzorcev, pri katerih je bil amitraz uporabljen v prejšnjem letu. Pri vzorcih, pri katerih je bil zaznan amitraz, je bila najvišja vsebnost te snovi 0,02 mg/kg, to pa je daleč pod dovoljeno mejo.

Metabolite amitraza smo našli tudi v vosku, sicer v obično nižjih koncentracijah kot kumafos, vendar so bili zaznani tudi v vosku iz proste gradnje. Vsebnost amitraza v vosku sicer v nobenem vzorcu ni bila večja od 2,14 mg/kg. V voščenih pokrovcih iz **proste gradnje** pa amitraza nismo našli. Tudi amitraza smo našli več v družinah, v katerih je bil ta uporabljen večkrat, vendar občutno manj kot kumafosa. Našli smo ga tudi v vosku iz proste gradnje, v posameznih primerih pa v nizkih koncentracijah celo v satju v rojih.

Razprava

Če primerjamo vsebnost ostankov akaricidov v medu z uporabo kumafosa, ugotavljamo, da je vsebnost te snovi v medu pri večkratni uporabi kumafosa večja kot v medu iz panja, v katerem je bil kumafos uporabljen samo enkrat. To velja tudi za vsebnost kumafosa v vosku. Voščeni pokrovci s satja, ki je bolj obremenjen s kumafosom, pogosto vsebujejo več te snovi. Samo pri dveh starih satih ter enem mlademu satju in enem satju proste gradnje je bila vsebnost kumafosa nižja od 1 mg/kg, kolikor je po Wallnerjevih (1992) ugotovitvah meja za prehod tega akaricida iz voska v med.

Kumafos je mogoče ugotoviti tudi v vosku iz proste gradnje in voščenih pokrovcih iz proste gradnje, če je bil uporabljen samo enkrat, še več pa ga je, če je bil uporabljen večkrat. V novo naseljenih rojih pa te snovi nismo zaznali ne v vosku, ne v medu, ne v cvetnem prahu, to pa dokazuje, da obstaja možnost čebelarjenja brez obremenjenosti s kumafosom.

Pogosto namreč poudarjamo, da kumafos vsebujejo satnice in da ga z njimi vnašamo v panje.

Če bi tako obremenjen vosek, kot so bili posamezni vzorci iz naše raziskave, poslali v predelavo v satnice, potem bi že z njimi zanesli v panje precejšno vsebnost kumafosa. Če je bil ta akaricid uporabljen večkrat, vosek iz teh panjev nikakor ne sme biti surovina za izdelavo satnic!

Če primerjamo vsebnost metabolitov amitraza v medu z uporabo te snovi, ugotavljamo, da se pri večkratni uporabi amitraza vsebnost njegovih metabolitov v medu ne poveča tako občutno, kot to velja za kumafos. Vsebnost metabolitov amitraza v vosku je v primerjavi z vsebnostjo kumafosa občutno manjša, kljub temu pa so nas vrednosti glede na naravo amitraza presenetile, saj metabolitov te snovi v vosku nismo pričakovali. V medu smo metabolite amitraza našli samo v vzorcih medu iz starega in mladega satja iz panjev, v katerih je bil amitraz uporabljen večkrat. V medu iz proste gradnje iz tega panja metabolitov amitraza nismo našli.

Sklep

Kumafos in metaboliti amitraza se sicer dokaj nepredvidljivo širijo po panju, vendar brez dvoma drži, da je ostankov teh snovi tako v vosku kot v medu toliko več, kolikor večkrat ju uporabimo. Glede na to, da je tudi naša raziskava pokazala prenašanje voska in z njim kumafosa po panju, čebelarjem svetujemo, da se izogibajo uporabi te snovi ter da iz panjev odstranijo odvečne prizidke voska in star propolis. Skrbijo naj za redno menjavo satja. Satje, v katerem je bil kumafos uporabljen večkrat, ni primerno za predelavo voska v satnice, zato ga je treba porabiti za druge namene (npr. za sveče). ■

Viri:

- Noč, B., Justinek, J., Kandolf, A., Lilek, N., Samec, T. (2013): Poročilo o ugotavljanju ostankov zdravil. ČZS.
Wallner, K., (1992): Diffusion varroazider Wirkstoffe aus dem Wachs in den Honig. Apidologie, let. 23, str. 387–389.

Kako izvajati selekcijo in kakšen je pomen tega ukrepa v lastnem čebelnjaku?

Peter Kozmus*, peter.kozmus@czs.si

V veljavnem Rejskem programu (RP) za kranjsko čebelo so opredeljeni rejski cilji, ki jih želimo doseči v čebelarstvu. Razdeljeni so na dva sklopa. Prvi sklop ciljev se navezuje na ohranjanje avtohtone populacije kranjske sivke, pri čemer je ključno sodelovanje čebelarjev. Drugi sklop ciljev se nanaša

na selekcijo kranjske čebele, ki jo izvajajo vzrejevalci matic ob strokovni podpori Kmetijskega inštituta Slovenije (KIS). Čebelarji se v izvajanje nalog iz RP vključijo s pristopno izjavo, ki je dosegljiva na spletni strani ČZS (www.czs.si/Files/IZJAVA.pdf) vzrejevalci matic pa s pogodbo, ki jo sklenejo s ČZS – Priznana rejsko organizacijo za kranjsko čebelo (PRO).

* dr., strokovni vodja PRO

V okviru dejavnosti iz RP morajo čebelarji spremljati delež čebel z rumenimi obročki na zadkih v svojih čebeljih družinah. Če je ta delež pri posamezni čebelji družini večji od dveh odstotkov, morajo v tej družini zamenjati matico, in sicer bodisi z doma vzrejeno matico bodisi z matico, kupljeno pri vzrejevalcu. Ukrep imenujemo **osnovna odbira**, na ta način pa iz populacije kranjske čebele izločamo matice, ki so križane z italijansko ali buckfaško čebelo, ter na območju RS ohranjamo populacijo naše avtohtone čebele.

Za pravilno izvajanje osnovne odbire je pomembno prepoznavanje križancev. V zvezi s tem po Sloveniji potekajo izobraževanja in tudi svetovanja terenskih svetovalcev, ki jih imajo čebelarji možnost poklicati, da skupaj pregledajo stanje v določeni čebelji družini.

Z osnovno odbiro skrbimo, da v svojem čebelarstvu nimamo križancev, delo pri selekciji čebeljih družin na gospodarske lastnosti (večji pridelek medu, mirnost, rojivost ...) pa se s tem komaj začne.

Priporočljivo je, da si čebelarji med letom vsaj ob treh pregledih čebeljih družin in ob točenju medu zapisujemo podatke o gospodarskih lastnostih posamezne čebelje družine. Tako bomo ob koncu leta te podatke lahko pregledali in jih analizirali ter na tej podlagi določili najboljše čebelje družine, ki jih bomo prihodnje leto uporabili za vzrejo novih matic in/ali družin. Brez teh podatkov namreč ne moremo uspešno izvajati selekcije, ki je pomembna zlasti v vseh gospodarsko usmerjenih čebelarstvih.

V gospodarsko usmerjenih čebelarstvih ima pomembno vlogo zamenjava manj produktivnih matic, saj nam ta poseg omogoča tudi doseganje rejskih ciljev. Ukrep je povezan s čebelarjevim finančnim vložkom in z znanjem, potrebnim za uspešno zamenjavo. Priporočljivo je, da čebelarji matice v gospodarskih čebeljih družinah zamenjujejo vsako drugo leto.

Čebelarji, ki se zavedajo pomembnosti zamenjave matic, se za nakup določenega števila **gospodarskih matic** dogovorijo z vzrejevalci matic, ki jim pri selekciji in odbiri najboljših čebeljih družin, iz katerih jemljejo vzrejni material za vzrejo matic, strokovno pomaga KIS. Zaradi tega so čebelje matice, ki jih tržijo potrjeni vzrejevalci, kakovostne in vsebujejo selekcijski napredek. Na podlagi podatkov, zbranih v izvorni rodovniški knjigi, ki jo vodi KIS, lahko ugotovimo, da je bilo leta 2011 v Sloveniji prodanih 16.799 čebeljih matic, vzrejenih pri vzrejevalcih, leta 2012 15.218, leta 2013 pa 17.218. Ob predpostavki, da je v Sloveniji 150.000 čebeljih družin, so torej z maticami, ki jih vzredijo potrjeni vzrejevalci, zamenjane matice v približno 11 odstotkih vseh čebeljih družin.

Čebelarji se lahko odločijo tudi za nakup **rodovniških matic**, pri katerih je poleg znanega porekla po maternalni liniji znano tudi poreklo po paternalni

Delovna komisija vsako leto pregleda vzrejališča čebeljih matic ter pred potrditvijo matičarjev natančno pregleda morfološke lastnosti predlagane čebelje družine

ni liniji. Ker morata biti obe liniji skrbno odbrani, so torej rodovniške matice genetski material z največjo plemensko vrednostjo. Za te matice lahko z gotovostjo trdimo, da so čiste kranjske sivke. Za vzrejo rodovniških matic je potrebna plemenilna postaja, to je območje, na katerem je zagotovljeno kontrolirano parjenje matic ali umetno oprашevanje. V Sloveniji za zdaj deluje le ena plemenilna postaja (Rok – Poničke), prizadevamo pa si, da bi v različnih delih Slovenije delovale vsaj štiri. Te matice niso namenjene za uporabo v gospodarskih družinah, temveč za nadaljnje razmnoževanje. Cena rodovniških matic je višja kot cena gospodarskih matic, saj je za njihovo vzrejo potrebnega več dela in stroškov, poleg tega pa je tudi odstotek oprashitve mladih matic na plemenilnih postajah zaradi ostrejših klimatskih pogojev nižji kot pri preostalih vzrejevalcih.

Pomembno je, da čebelarji ob pripravi načrta dela za novo čebelarstvo sezono vanj vključijo tudi zamenjavo matic, saj bodo s tem povečali gospodarnost svojega čebelarstva, hkrati pa bodo pripomogli tudi k doseganju rejskih ciljev. Tiste čebelarje, ki se še niso vključili v izvajanje RP, pa vabim, da to storijo čim prej in na ta način izrazijo svojo podporo ohraniti kranjske čebele v Sloveniji. ■

Novice iz sveta

Italija

Sanitarna inšpekcija v tej državi zelo intenzivno preverja kakovost nekaterih živil, med drugimi tudi čebelarstva. Na udaru je zlasti propolis, bodisi v surovi obliki bodisi predelan v različne izdelke, kot je na primer propolisova tinktura. Za razliko od medu, v katerem je po evropskem pravilniku lahko do 100 µg kumafoza na kilogram pridelka, ga v propolisu, ki ga obravnavajo kot zdravilo, ne sme biti niti 1 µg. Pred dvema letoma je moral neki poklicni čebelar iz

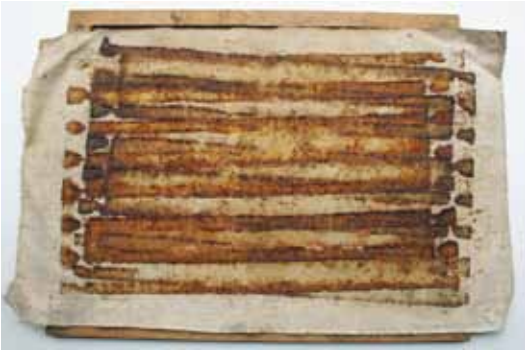

Foto: Internet

Propolizirana namenska platnena krpa za zbiranje propolisa

okolice Tolmezza v Furlaniji iz trgovine umakniti vse stekleničke s propolisovo tinkturo, čeprav je zadnjih nekaj let za zatiranje varoj uporabljal samo timol in oksalno kislino. Propolis je namreč delno strgal s sten panjev, na katerih pa je bilo tako nekaj zadelavine iz obdobja, ko je čebele še zdravil z amitrazom in flualinatom, kot tudi nekaj novega propolisa z mrežic. Pred nekaj meseci se je podobno zgodilo mojemu prijatelju in poklicnemu čebelarju Renatu Garibaldi iz Cerciventa. Čez leto so mu študenti praktiki nastrgali 70 kg surove zadelavine. Prodal jo je nekemu farmacevtskemu podjetju po 75 EUR/kg, to pa je ugotovilo, da propolis vsebuje ostanke dveh akaricidov, zato mu ga je vrnilo s pojasnilom, da je za izdelavo propolisove tinkture neuporaben. Kljub temu puške ni hotel vreči v koruzo. Kupil je 40 popolnoma novih DB-panjev in jih postavil na stojšče, v njih pa bo čebele poslej zdravil samo s timolom in z oksalno kislino. V njegovi ponudbi čebeljih pridelkov je namreč zelo pomemben prav propolis, zato ga želi še naprej pridelovati in prodajati. Seveda takšnega brez ostankov.

Kaj vse pa bi sanitarna inšpekcija našla v slovenskem propolisu?

Franc Šivic

Vir: ustni

Velika Britanija

Richard Jones, urednik revije Bee World (Svet čebel) in avtor knjige o slovenskih panjskih končnicah, ki je v angleščini izšla konec minulega leta, mi sporoča, da je zdaj, ko je upokojen, prevzel še eno nalogo: postal je upravitelj sklada Eve Crane. Angležinja dr. Eva Crane je bila pol stoletja vodilna osebnost na področju svetovnega čebelarstva. Doktorirala je sicer iz atomske fizike, toda ko je leta 1942 za poročno darilo dobila panj čebel, da bi z njihovim pridelkom v svojem gospodinjstvu zmanjšala problem pomanjkanja sladkorja med vojno, so jo te tako prevzele, da je popolnoma spremenila svoje življenjske načrte ter se začela ukvarjati samo z znanstvenimi raziskavami čebel in čebelarjenja. Ustanovila je Združenje za raziskave čebel (Bee Research Association) in k sodelovanju povabila vse pomembnejše znanstvenike iz različnih držav, zato je združenje sčasoma dobilo še dodatno besedo »mednarodno« (international – s kratico IBRA). Začela je izdajati tudi revijo Journal of Bee Research, v kateri je objavljala strokovne članke raziskovalcev čebel iz različnih delov sveta, in tako številnim omogočila, da so zasloveli v znanstvenem svetu. Veliko je potovala in v svojem dolgem življenju obiskala kar 60 držav na različnih celinah ter ob tem zbiralala zanimive čebelarске predmete. Hkrati je vladam v nerazvitih državah svetovala, kako naj spodbujajo domača čebelarstva, ter o delu s čebelami poučevala čebelarje, ki jih je srečevala na svojih poteh. Zanimive so njene izjave, da se je na potovanjih več naučila sama, kakor je naučila druge. Izdala je več knjig: leta 1980 je izšla Knjiga o medu (Book of Honey), leta 1983 pa še Arheologija čebelarjenja (Archaeology of Beekeeping) – iz obeh je razviden njen poseben odnos do zdrave prehrane in čebelarске zgodovine. Krona njenega znanstvenega ustvarjanja sta dve knjigi, ki ju je napisala že v visoki starosti in po dolgoletnih izkušnjah. To sta Čebele in čebelarjenje – znanost, praksa in svetovni viri (Bees and Beekeeping – Science, Practice and World Resources, 1991) ter Svetovna zgodovina čebelarstva in lov na med (World History of Beekeeping and Honey Hunting 1999). Ustanovila je tudi sklad Eve Crane ter mu prepustila svojo bogato knjižnico in zbirko več kakor 2000 čebelarških predmetov, po smrti pa mu je zapustila še del svojega nepremičninskega premoženja. Čeprav je bila vse življenje, še posebej v mladosti, bolehnata, je umrla leta

Foto: Andrej Sever

Richard Jones

2007 v visoki starosti 95 let. Richard Jones, njen naslednik in upravitelj sklada sporoča, da je namen te ustanove med drugim financirati posameznike in organizacije, ki se ukvarjajo z raziskavami, podobnimi raziskavam dr. Eve Crane, zlasti tiste, ki težko najdejo finančna sredstva doma. Pomoč sklada je v obliki nepovratnih sredstev. Vloge bo treba vložiti v angleščini na posebnih obrazcih, ki bodo v prihodnjih mesecih na voljo na spletni strani <http://www.EvaCraneTrust.org>. Podrobne informacije bodo za zainteresirani dobili tudi, če bodo pisali na naslov The Eva Crane Trust, c/o Withy King Solicitors, 5-6 Northumberland Buildings, Bath, BA1 2JE, UK.

Franc Šivic

Vir: osebna korespondenca

Nemčija

Po nedavni objavi severnonemškega radia in številnih časopisov, da je dr. Gerd Liebezeit z univerze v Oldenburgu v medu odkril drobne delce plastike, je v Nemčiji izbruhnil velik škandal. Pod drobnogled so vzeli 19 vzorcev medu. Večina jih je bila nemškega izvora, med njimi pa so bili tudi po en francoski, španski in mehiški vzorec ter dva italijanska. Delci v medu najdene plastike so bili zelo majhni in po večini v treh oblikah: v obliki od 40 µm do 9 mm dolgih vlaken, v obliki od 10 do 20 µm velikih odlomljenih koščkov in v obliki drobnih kroglic. Za lažjo predstavo povejmo,

da je premer rdečega krvnega telesca 7,5 µm. V 500 g medu je bilo povprečno po 87 vlaken in štirje odlomljeni koščki plastike. Namen dr. Liebezeit vsekakor ni bil diskreditirati čebelarje in vznemiriti porabnike medu, temveč dokazati obremenjenost našega okolja z majhnimi delci plastike, saj jih je najti povsod:

v zraku, pitni vodi, dežju, celo v morskih globinah. Mikroskopsko majhne plastične kroglice so pogosto v različnih izdelkih za nego telesa, kot so geli za prhanje, kreme za čiščenje obraza (piling kreme) in zobne paste. V okolje zaidejo prek odpadnih vod in od tam tudi v prehranjevalno verigo. V sladkorju so našli celo več plastičnih delcev kot v medu. Dr. Liebezeit domneva, da so zlasti plastična vlakna in tudi koščki odlomljene plastike zašli v med v čebelarjevem obratu. Če na primer v plastičnih posodah mešamo sladkorno tekočino ali kremni med, ostri robovi mešalnikov s sten strgajo plastiko. Delno prehajajo v med tudi delci panjev, narejenih iz stiropora, saj jih čebele nagrizajo ali pa zaradi starosti odpadajo sami. Vsekakor so te snovi škodljive za zdravje, zato je priporočljivo, da v čebelarstvu ne uporabljamo plastike oz. da jo uporabljamo le tedaj, kadar je to nujno. ■ **Franc Šivic**

Vir: Münstedt, K. (2014): Plastik im Honig – ein neuer Skandal. Deutsches Bienen Journal, št. 1, januar, str. 9.

dr. Gerd Liebezeit

Foto: Internet

LOGHOUSE d.o.o.
SI-3331 Nazarje, SLOVENIJA

Sodobna gradnja objektov iz lesa
Z naravo do hiše

VELIKA PONUDBA ČEBELNJAKOV:

- * tipski čebelnjaki za 17 AŽ panjev
- * tipski čebelnjaki za 24 AŽ panjev
- * čebelnjaki po naročilu in želji kupca
- * APITERAPEVTSKI čebelnjaki

Čebelnjake izdelujemo
po predlogah znanih
slovenskih čebelarjev.

Informacije:
E-mail: info@loghouse.si, www.loghouse.si,
Tel.: 08 205 84 91

Mesec resnega dela v čebelnjaku

Andreja Smrdelj - Bošamarin, andreja.smrdelj@guest.arnes.si

Približuje se prvi mesec resnega dela v čebelnjaku. To je mesec, ko naša kranjska sivka eksplozivno poveča število osebkov družini. Lepo je, če imamo zdaj že pripravljene zažičene satnike in kupljene satnice. Ekološki čebelarji bomo kupili samo satnice s certifikatom oziroma bomo dali v predelavo svoj vosek. V Sloveniji imamo že zelo kakovostne obrate, ki nam naš vosek po ugodni ceni predelajo v kakovostnejše satnice, kot bi jih dobili na primer v Avstriji. Ker so ekološke satnice veliko dražje od navadnih, sem ugotovila, da je mogoče prihraniti, če ne vtrem cele satnice, temveč samo en, npr. 5 cm širok trak. Močne družine lepo zgradijo satje po celotni površini sata.

Do prve akacijeve paše, ki se na Obali začne zadnji teden aprila, drugod pa dva do tri tedne pozneje, bo cvetela večina sadnega drevja. Letos nas je presenetilo cvetenje hrušk, saj so zacvetele kar tri tedne prej kot po navadi, zato pričakujem, da bo pohitela tudi akacija. Če smo marca pospešili razvoj družin, bodo te že nabirale medicino na češnjah, poljskem javorju, regratu, ponekod tudi na oljni ogrščici. V letih pred osamosvojitvijo v demokracijo, so naši čebelarji v začetku aprila vozili čebele na pašo oljne ogrščice v dolino reke Mirne v hrvaški Istri. V tem obdobju bodo čebele nabirale cvetni prah na

Foto: Franc Šivic

Sat s pokrito zalogo

jesenu, ki sicer vsako sezono ne cveti obilno. Pri nas velja pregovor: Če jesen obilno cveti, kmet dosti koruze dobi.

V tem mesecu pregledamo ali imajo družine še vedno dovolj zaloge hrane. Ob burnem razvoju je potrebujejo veliko več, kot so jo sposobne same sproti nabrati. Ob vsaki strani gnezda mora imeti sata s cvetnim prahom in medom. Številčnejša družina naj ima še kakšen medeni sat.

Če smo prejšnji mesec zamudili razvoj, lahko to popravimo vsaj za akacijevo pašo, in sicer tako, da iz rezervnih družin odvezamo sate s pokrito zalogo in čebelami ter jih postavimo v gospodarske družine

Slovenski med sinonim za kakovost – naj tako tudi ostane

Narava se je že dodobra prebudila in tudi naše čebele so že pokukale na plano, s tem pa se je znova pojavila tudi skrb čebelarjev za njihove drage prijateljice. Marsikateri čebelar se je vprašal, ali imajo še dovolj hrane. Seveda je naša poglavitna naloga preveriti, kako so čebele prezimile in ali imajo dovolj hrane, vendar pri tem ne pretiravajmo. Posledica preveč dodane hrane je namreč lahko nepristen ponarejen med, še posebej če uporabljamo metodo prevešanja satov iz plodišča v medišče (ta je pogosta zlasti pri čebelarjenju z AŽ-panji). Pri tej metodi moramo biti še posebej pozorni, da v medišča ne premestimo satov s predelano sladkorno raztopino. Če se nam to vendarle zgodi, pa moramo skrbno paziti, da teh satov,

ki bi lahko vsebovali predelano sladkorno raztopino, ne damo v točilo. Pred pašo čebele krmimo samo, če je to zares potrebno, in to toliko, da čebele hrano porabijo sproti. Med pašno sezono je sicer nedopustno, da bi bila v panju tudi hrana za čebele. Če so bili mediščni sati čez zimo kar v panju, moramo pred pašo izprazniti tudi morebiti ne povsem prazne sate, saj obstaja velika verjetnost, da je v njih predelana sladkorna raztopina. Če plodiščne sate uporabljamo tudi za pridobivanje medu, se moramo zavedati, da obstaja veliko tveganje za onesnaženje medu z ostanki akaricidov in s predelano sladkorno raztopino.

Mag. Andreja Kandolf Borovšak, svetovalka JSSČ

ne. Pri tem opravilu pazimo, da s satom ne prenesemo tudi matice. Če je v rezervni družini matica slabše kakovosti, jo uničim in vse sate s čebelami prestavim v medišče okrepljene gospodarne družine. Pred posegom postavim na matično rešetko časopisni papir, ki ga poškopim s sladkorno raztopino. V enem dnevu bo papir s skupnimi močmi polizan zgrizen. Dodane čebele bodo na tak način lažje sprejele novo matico. V kolikor je matica v rezervni družini dobra, ji pustim dva sata zalege s čebelami, ostalo pa odvezam za gospodarne družine. Poseg opravljamo samo z zdravimi družinami. Stare čebele se bodo vrnile v svoj panj, mlade pa bodo ostale v novi družini. Če je cvetenje v naravi obilno, nam čebele ne bodo zamerile niti neumnih posegov. Skorajda lahko mešetarimo, kakor se nam zljubi, vsekakor pa preglejmo zapiske o maticah. Če je bila matica prejšnjo sezono dobra, to druž-

no okrepimo. Družine s slabšimi maticami pa raje priključimo k drugim in takšne matice uničimo. Začetnikom in krožkarjem se bo mogoče zdelo škoda podirati rezervne družine, češ da jih s tem siromašimo. To je sicer res, vendar je narava taka, da dve šibki družini ne pridelata toliko medu, da bi ga čebelar lahko točil. Če pa osiromašimo eno družino na račun obogatitve druge, bomo ob dobri paši gotovo točili iz močnejše družine. Tudi sama sem bila nekoč začetnica in nisem poslušala izkušenih čebelarjev. Preprosto mi je bilo škoda siromašiti družine. Na koncu vseh paš so bile vse družine zelo močne, sezona pa je šla mimo mene. Na Obali morajo biti družine na vrhuncu svojega razvoja med cvetenjem sadnega drevja. Take družine bodo že pred akacijevjo pašo tudi rojile. Številčnost moramo zadržati do konca julijske lipove in kostanjeve paše, ko je sezona pri nas končana. ■

ZDRAVJE ČEBEL

Začetek sezone in premikov čebel

Anita Vraničar Novak*, anita.vranicarnovak@vf.uni-lj.si

Če je aprila vreme lepo in je zunanja temperatura več kot 15 °C, se že lahko lotimo prvega natančnejšega pregleda čebeljih družin. Spremenjena zalega (presledkasta zalega, nagrizeni vlažni pokrovci, belo sive bube v celicah) je lahko znak za različne bolezni. Pozorni moramo biti predvsem na pojav pri nas najpogostejših čebeljih bolezni, to je hude gnilobe čebelje zalege, poapnele zalege in varoze. Sum bolezni moramo brez odlašanja prijaviti pristojnemu veterinarju VF-NVI.

Ta mesec v panje vstavimo očiščene podnične vložke za kontrolo naravnega odpada varoj. Zgornja meja naravnega odpada v tem obdobju je 1 varoja na dan! Ob morebitnem večjem odpadu se je treba o tem posvetovati s pristojnim veterinarjem.

Aprila se začnejo tudi prve migracije čebeljih družin – nakupi, prodaje in prevozi na pašo. Vse te dejavnosti zahtevajo sledljivost, ki jo izkažemo z obvezno spremno dokumentacijo. Uradno potrdilo PROMET S ČEBELAMI izda pristojni veterinar NVI za zdravstveno varstvo čebel. Vsak čebelar, ki bo želel pridobiti to potrdilo, mora imeti svoje čebele registrirane pri Ministrstvu za kmetijstvo in okolje (MKO), to pa dokazuje rumena SI-številka čebelnjaka. Pred premikom čebel bo moral čebelar izpolniti izjavo o

hudi gnilobi čebelje zalege, vpisati pa bo moral tudi natančne podatke o kraju, na katerega bo prepeljal svoje čebele, predvideni datum premika, število čebeljih družin, ki jih namerava premikati, in druge podatke, potrebne za vnos v računalniški program SIR. Izpolnjeno in podpisano izjavo lahko čebelar odda pristojnemu veterinarju NVI osebno ali pa jo pošlje po pošti oz. faksu ali v skenirani obliki po elektronski pošti. Veterinar mu bo v roku do tri dni od dneva prejete pisne in podpisane izjave izdal potrdilo o epizootiološkem stanju na območju. Potrdilo VF NVI velja sedem dni od dneva izdaje, če ni prej preklicano.

Obrazec in navdilo čebelarjem glede veterinarskih zahtev pri prometu čebel v okviru države sta objavljena na spletni strani VF NVI (www.vf.uni-lj.si). ■

Popravek: V članku »Kako bomo zatirali varoje v letu 2014«, objavljenem v SČ 3/2014, str. 95, se je zgodila napaka. Začetek šestega odstavka se pravilno glasi: »Za sintetične učinkovine na splošno velja, da so učinkovitejše, saj njihove delovanje ni toliko odvisno od zunanjih vplivov. Ker je znano, da varoje po nekaj letih uporabe iste ali podobne učinkovine, za katero je znana navzkrižna rezistenca (na primer navzkrižna rezistenca med flumetrimom in fluvalinatom), razvijejo odpornost nanjo, to zdravilo ni več tako učinkovito kot na začetku uporabe.«

* dr. vet. med., Nacionalni veterinarski inštitut, enota Novo mesto, Veterinarska fakulteta Univerze v Ljubljani

Pridobivanje naročil za zdravila za letošnje zdravljenje varoze

VF NVI in ČZS prosita ČD, da zberejo prednaročila za zdravila za letošnje zdravljenje varoze. Seznam zdravil, ki ga je pripravila strokovna skupina VF NVI, je objavljen na spletni strani ČZS ter v letošnji 3. št. Slovenskega čebelarja, str. 95–97.

Prodajna cena zdravil bo sestavljena iz t. i. orientacijske cene, pridobljene na podlagi raziskave trga, DDV-ja (22 %) in 11,59 % stroškov NVI. Končna cena zdravil, ki jo bo plačal čebelar, lahko nekoliko variira glede na količino, ki bo v okviru javnega naročila naročena pri dobaviteljih.

Čebelarji, ki se do izdaje zdravil še niso udeležili ustreznih usposabljanj o njihovi uporabi, naj se pred odločitvijo o tem posvetujejo s pristojnim območnim veterinarjem. Ob izdaji zdravil čebelarji zaradi svetovanja ne bodo imeli dodatnih stroškov, saj ga bo VF NVI ob tej priložnosti opravil brezplačno.

Da bi javni razpis uspešno izvedli, potrebu-

jemo podatke o količini zdravil **do 15. aprila 2014**. Distribucija zdravil bo potekala v ČD. V prvih dneh aprila bodo vsi predsedniki ČD na naslove društev po pošti prejeli tudi natančna pisna navodila.

Prof. dr. Tadej Malovrh, predstojnik NVI, in Boštjan Noč, predsednik ČZS

Preglednica: Okvirne cene zdravil, pridobljene na podlagi raziskave trga v Sloveniji

Zdravilo	Cena zdravil brez DDV in stroškov NVI, če bo naročil za posamezno zdravilo vsaj za 10.000 čebeljih družin*	Cena zdravil brez DDV in stroškov NVI, če bo naročil za posamezno zdravilo vsaj za 50.000 čebeljih družin*
Thymovar	2,57	2,08
Biowar 500	4,08	2,83
mravljinčna kislina (85-odstotna)	2,58	2,42
MAQS	9,42	8,56
Varidol (125 mg/ml)	0,48	0,43
Apiguard	3,27 (+ 9,5 % DDV)	3,10 (+ 9,5 % DDV)
Bayvarol	3,9	3,51
Apivar	3,99	3,78
Check Mite	3,48	3,30
Perizin	1,43	1,36
mlečna kislina	Ni podatka	Ni podatka
Api-Bioxal	0,75	0,77
Apilife Var	3,36	3,16

*Cene so informativne, pridružujemo si pravico do morebitne napake pri preračunu

Ocenjevanje sublimatorjev

V soboto in nedeljo, 15. in 16. marca 2014, so bile v okviru letošnjega čebelarskega posveta Api-Slovenija v Celju predstavljene inovacije in tehnične rešitve pri sublimiranju dihidrata oksalne kisline za zatiranje varoj. **Na razpis se je prijavilo osem inovatorjev**, svoje tehnološke dosežke pa so predstavili na posebnem prostoru celjskega sejmišča, namenjenega za inovacije. **Mednarodna komisija**, katere člani so bili Drago Kotnik, član komisije UO ČZS za tehnologijo in varno hrano, Borut Preinfalk, dr. vet. med., nekdanji veterinar VF NVI, mag. Ivo Planinc, dr. vet. med., veterinar VF NVI, Suzana Skerbiš, dr. vet. med., veterinarica VF NVI, Josef Ulz, inž., nekdanji predsednik Čebelarske zveze Avstrije, dr. Peter Kozmus, strokovni vodja PRO, in Vladimir Auguštin, univ. dipl. inž., svetovalec JSSČ za tehnolo-

gijo, je razstavljene sublimatorje pregledala in tudi ocenila.

Ocenjevala je varnost uporabe sublimatorja za čebelarja, kakovost izdelave, uporabnost in inovativnost. Komisijo so zanimali tudi temperatura, čas sublimiranja in seveda cena pripomočka. **Člani komisije so soglasno presodili, da si najboljšo oceno zasluži sublimator inovatorja Francija Sirka**. Njegov pripomoček za sublimiranje bodo zdaj testirale in certificirale ustrezne institucije, katerih cilj bo varno in uspešno delo s sublimatorjem pri čebelah.

Vladimir Auguštin, svetovalec JSSČ

Foto: MB

Kakšno je letošnje stanje vegetacije po državi?

Jure Justinek*, jure.justinek@czs.si

Letošnja pomlad oz. toplo vreme se je začelo razmeroma kmalu, povprečno za dva do tri tedne prej kot po navadi. V panjih po vsej državi so se seveda prebudile čebele in začele vanje prinašati obilo cvetnega prahu. Po terenskih opažanjih in podatkih so po večini tudi dobro prezimile, tako da o večjih izgubah za zdaj ne poročajo. Na Primorskem cveti vse spomladansko cvetje, prav tako pa tudi regrat in divja češnja. Drugod po državi vegetacija na toplih legah kaj veliko ne zaostaja za Primorsko, še posebej ne v vzhodnem in južnem delu. Skoraj povsod zdaj cveti vrba iva, ki daje velike količine cvetnega prahu, in če se bo lepo vreme nadaljevalo, bo razvoj čebel še burnejši in silovitejši. Na Primorskem je začela odganjati akacija; brsti na mlajših drevesih so veliki od 1–2 cm, pri starejših pa nekoliko manj, in če se bo toplo vreme nadaljevalo, lahko zacveti že okoli 20. aprila. Akacija se prebujata tudi na območju Pomurja in Bele krajine, vendar še ne odganja. Zaradi toplega vremena je na območju Prekmurja bujno pognala oljna ogrščica, tako da so lepo vidni tudi cvetni nastavki. Če se bo tako vreme nadaljevalo, bi lahko začela cveteti že v začetku aprila. **Bojimo se le, da aprila ne bo kake pozebe, saj bi to lahko usodno vplivalo na poznejše medenje, še posebej akacije in tudi gozda.** Za zdaj je stanje v naravi dobro, rastline, ki cvetijo, so v dobrem fiziološkem stanju. V slabšem stanju so drevesa v gozdovih na nižjih nadmorskih višinah, ker jih je v začetku februarja precej poškodoval debel žled. Za te lege je jasno, da bo medenje slabše. Prizadeta so drevesa lipe, kostanja

in javorja, manj pa smreke in hoje, čeprav je tudi pri teh polomljenih precej vrhov.

V začetku marca smo po državi začeli vzorčiti smreke in ugotavljati navzočnost malega in velikega smrekovega kaparja. Znano je, da sta ti zajedavski žuželki eni najpomembnejših proizvajalcev mane na smreki. Ličinke prezimijo za luskami lanskimi poganjkov. Njihovo navzočnost ugotavljamo tako, da vzorce postavimo na primerno temperaturo. Če najdemo dva kaparja na deset pregledanih kolenc lanskimi poganjkov, lahko računamo na smrekovo pašo. Vzorčenja so potekala v vseh pomembnejših smrekovih sestojih. Do zdaj imamo prve rezultate za območja Pohorja, Savinjske doline, Koroške in notranjskih gozdov. Ugotovili smo, da je medenje smreke mogoče pričakovati na Pohorju in na Koroškem, prav tako pa tudi v više ležečih krajih Zgornje Savinjske doline. Več podatkov nam bo dal drugi pregled, pri katerem bomo ugotavljali število ličink, ki se razvijajo v odrasle osebkke. Zaradi visokih temperatur v začetku marca so ličinke kaparja že začele sesati drevesne sokove, izlegajo pa se tudi zarodnice ušic na drugih drevesnih vrstah, zlasti na toplejših legah. Za dobro medenje je poglavitno, da ne bo pozebe. Dokler so namreč povzročitelji medenja v gozdu v fazi mirovanja, jim nizke temperature ne škodijo, zanje pa so usodne, ko začnejo sesati drevesni sok. Za zdaj lahko povemo, da – če ne bo pozebe – lahko računamo na dobro akacijevo pašo, pozneje pa tudi na medenje smreke. Stanje v naravi bomo pozorno opazovali in o ugotovitvah sproti poročali na telefonskem odzivniku in prek nove aplikacije e-Čebelar. Naj medi! ■

* vodja ONS

Mizarstvo BANFI d.o.o.
Enostavna rešitve za kompleksne izzive!

Šolska ulica 14, Kapca
9220 Lendava
Tel: 02/578 98 76
Fax: 02/578 98 77
Gsm: 041/212-166
e-mail: mizarstvo.banfi@siol.net

Panji so iz masivnega smrekovega in topolovega lesa, spoji so rogljičeni oz. cinkani, pitalniki so iz 100% vodoodpornega materiala in voskani.

IZDELOVANJE ČEBELJIH PANJEV

PROIZVODNI PROGRAM:

- *AŽ - panji (9s, 10s, 11s, 12s)
- *AŽ - panji (10s trietažni)
- *LR - panji (1/1, 2/3)
- *DADANT BLATT - panji
- *DADANT BLATT + LR - prilag. za AŽ satnike
- *PRAŠILČKI (5s, 7s)
- *OKVIRJI za vse vrste panjev
- *ZABOJI za prevoz rojev
- *PLEMENILČKI raznih velikosti
- *9 satni vložni prašilčki za AŽ 10s panj

Peter Pavel Glavar, kranjski čebelar – ob 230. obletnici smrti

Andrej Šalehar*, andrej.salehar@bf.uni-lj.si

V drugi polovici 18. stoletja je bil na čebelarstvu na Kranjskem brez dvoma najplivnejši mož Peter Pavel Glavar (2. 5. 1721 – 24. 1. 1784), duhovnik in lanšpreški gospod (lastnik graščine Lanšprež pri Mirni na Dolenjskem). Imel je veliko praktičnih izkušenj s čebelarjenjem in tudi bogato teoretično znanje. Njegov prvi zelo pomemben prispevek na čebelarstvu je iz leta 1768, ko je napisal znameniti »Odgovor« na dopis, ki ga je Kmetijski družbi v Ljubljani poslala dunajska dvorna pisarna (ta dokument in druge dokumente, omenjene v nadaljevanju, hrani Arhiv Republike Slovenije). To je bil prvi podroben in strokoven opis kranjskega čebelarstva, ki so mu dodani številni predlogi za odpravo ovir pri njegovem razvoju. Poudarjen je pomen poučevanja čebelarjev, čebelarskih šol, čebelarske zakonodaje in slovenske čebelarske literature. Glavar že v »Odgovoru« obljublja, da bo kmetom ob nedeljah in praznikih oz. ob prostih urah ustno razlagal čebelarski nauk. Hkrati se je tudi ponudil, da bi čebelarsko znanje zapisal v domačem jeziku. Z »Odgovorom« je bil seznanjen tudi Dunaj, tako da so bili Glavarjevi predlogi za odpravo ovir pri razvoju čebelarstva verjetno ena izmed neposrednih ali vsaj posrednih spodbud za ustanovi-

tev dunajske čebelarske šole (1770) ter izdajo čebelarskega patenta Marije Terezije (1775).

Glavar je prevedel in dopolnil Janševo delo *Razprava o rojenju čebel* (Janša ..., 1771) ter tako spisal prvo čebelarsko knjigo v slovenskem jeziku: *Pogovor o čebelnih rojih* (Glavar ..., 1776). V njej je Glavar poleg znanja o čebelah zapisal tudi prvo obširno slovensko čebelje in čebelarsko izrazoslovje. Rokopis je 26. julija 1779 oddal Kranjski kmetijski družbi, da bi ga natisnila, vendar se to ni zgodilo, ker naj bi se rokopis »izgubil«. Leta 1951 je bil rokopis najden, izšel pa je šele leta 1976 v knjigi »Ob 200-letnici pisane besede v slovenskem čebelarstvu«. V njej je Stane Mihelič zapisal: »Glavarjev rokopis Pogovora šteje skupaj 691 oštevilčenih odstavkov in od tega je 233 originalnih Janševih, 162 Janševih odstavkov je Glavar dopolnil, 296 odstavkov pa je originalnih od Glavarja«. Po Miheličevem mnenju je »Glavar pisal za preprostega, kakor pravi sam, za neukega slovenskega čebelarja ... Glavarjev Pogovor o čebelnih rojih ni le prvi slovenski poljudno strokovni tekst in čebelarski učbenik, ki po svoji izčrpnosti, samostojnosti in pristnem slovenskem izrazju prekaša domala vse v 18. stoletju izšle slovenske poljudno strokovne tekste, ampak veliko več. V njem je namreč podana tudi realna podoba tedanjega čebelarstva na Kranjskem, njegove odlike in ovire..., skratka tudi vse tisto, kar je nakazal že leta 1768 v Odgovoru ...«. Na spletu (<http://www.dedi.si>) sta dostopna rokopis in tiskana različica, za to pa je poskrbela Ustanova Petra Pavla Glavarja (Zajčeva 23, Komenda).

Gornjelužiška čebelarska družba ga je leta 1772 izvolila za častnega člana:

— Herr Peter Paul Glavar, Prieſter zu Landspreiſſ im Herzogthum Krain. 1772.

(Prevod: Gospod Peter Pavel Glavar, duhovnik na Lanšprežu v vojvodini Kranjski, 1772)

Pomembno je tudi gradivo »Predlogi za dvig čebelarstva na Kranjskem«, ki ga je Glavar 17. 12. 1781 naslovil na Kranjsko kmetijsko družbo. Obsežnemu gradivu s predstavitvijo kranjskega čebelarstva so priložena pravila za čebelarsko-vrtnarsko šolo na Lanšprežu: osnutek za delo čebelarskih učiteljev, osnutek za pouk učencev, načrt za splo-

Portret Petra Pavla Glavarja v kapeli na Lanšprežu

* zaslužni prof. dr.

šnokoristno čebelarstvo-vrtnarsko šolo pod gospodstvom Lanšprež in učni načrt za skrbnika.

Pravil, kakršna je za čebelarstvo šolo napisal Glavar in ki naj bi jim bila po vsebini in obliki podobna, po doslej znanih podatkih nismo zasledili še nikjer. Leta 2013 so bila končno izdana tudi v slovenskem jeziku. Napisal je štiri pravila, ki jih je vsebinsko prilagodil tako udeležencem šole kot tudi gospodarskim razmeram na gospostvu Lanšprež. S poučevanjem čebelarstva je želel svojim podložnikom pomagati iz njihovega slabega gmotnega položaja in razširjati čebelarstvo kot pomembno gospodarsko panogo. Pri tem je poleg tedanjih splošno znanih tehnik čebelarjenja upošteval tudi zakonska določila Marije Terezije, pa tudi svoje dolgoletne izkušnje in postopke ravnanja s čebelami. Med določili posebej izstopajo:

- pouk v deželnem (slovenskem) jeziku,
- organiziranje skupnih čebelnjakov,
- dopolnjen Janšev čebelarški nauk,
- dajanje prednosti vajencem, ki znajo brati in pisati,
- šolanje poteka od začetka marca do konca oktobra na posestvu Lanšprež,
- v skupno čebelarstvo lahko vstopi vsak lanšpreški podložnik,
- stalna navzočnost skrbnika skupnega čebelnjaka od marca do oktobra,

- sistematično pregledovanje panjev in spremljanje stanja,
- pregledi panjev, razvrstitev po kakovosti v šest razredov in določitev ukrepov čebelarjenja,
- vodenje zapisnikov o stanju panjev,
- jesenska tehtanja in letni obračun.

Glavar je v pravila vključil svoje bogato teoretično znanje in dolgoletne praktične izkušnje s čebelarjenjem. Pravila niso bila uradno potrjena in odobrena, ker je to preprečil dvorni dekret o odpravi javnih učiteljev čebelarstva, izdan 31. oktobra 1781, kljub temu pa so edinstven in zelo pomemben dokument iz zgodovine svetovnega in še posebej slovenskega čebelarstva. Iz Glavarjevega pisma Tomlju z dne 28. novembra 1781 je razvidno, da je Glavar čebelarstvo šolo odprl, saj piše: »Moji dečki ... sedaj imam vsak večer z njimi pouk, ki ga zvesto poslušajo.«

K povedanemu o Petru Pavlu Glavarju na koncu dodajmo še, da je več desetletij čebelaril na Kranjskem. Virtualni vpogled v Glavarjev originalni tekst skupaj z rokopisom: Pogovor od Zhebelnih rojov je na spletnem naslovu: <http://nl.ijs.si/imp/wikivir/dl/WIKI00527-1776.html>. ■

VPRAŠANJA IN ODGOVORI

Mleti sladkor in hidrosimetilfurfural

Vprašanje:

Skrbi me vsebnost hidrosimetilfurfurala (HMF) v sladkorju, ki ga uporabljam za pripravo sladkornih pogač za čebele. Zanima me, ali pri mletju sladkorja nastane HMF.

Čebelar iz Primorske

Odgovarja Nataša Lilek, svetovalka JSSČ za zagotavljanje varne hrane:

Za pripravo pogač za čebele čebelarji uporabljamo sladkor, ki ga prej po večini zmeljemo. Ker med mletjem zaradi lomljenja kristalov nastaja toplota, se je čebelar spraševal, ali morda pri tem ne nastaja HMF, saj se je v preteklosti izkazalo, da industrijsko pripravljene pogače vsebujejo veliko količino te snovi, ki je po različnih strokovnih virih škoduje čebelarjem. V medu nastaja HMF iz sadnega sladkorja, monosaharida – fruktoze v kislem okolju, nastanek te snovi pa pospešuje tudi visoka temperatura. HMF prav tako nastaja tudi med toplotno obdelavo hrane, ki vsebuje sladkor, npr. med kuhanjem in sušenjem ter tudi med dolgotrajnim skladiščenjem, saj saharoza ob segrevanju in raztapljanju razpada na fruktozo

in glukozo. Sladkor, ki ga uporabljamo za pripravo pogač, pa je disaharid – saharoza v obliki kristalov oz. prahu, če jo zmeljemo, in ni vir nastanka HMF, saj ta nastane iz fruktoze, ki je sestavni del saharoze. Na željo čebelarja smo preverili, ali mletje sladkorja, med katerim nastaja toplota, vpliva na pojav HMF v osnovni surovini za pripravo sladkorne pogače. Iz 25 kg vzorca mletega sladkorja, ki ga je mogoče kupiti v čebelarški trgovini v Mariboru, smo odvzeli dva vzorca (enega s površine in drugega iz sredine mletega sladkorja) in v obeh izmerili vsebnost HMF. V nobenem vzorcu mletega sladkorja nismo zaznali HMF. V tem primeru se je izkazalo, kot smo zapisali že prej, da saharoza ni vir nastanka HMF in da tudi toplota, ki nastaja med mletjem sladkorja, ne vpliva na poslabšanje kakovosti in pojav HMF v mlemem sladkorju za izdelavo sladkornih pogač.

Če iščete odgovor na kakršno koli vprašanje v povezavi s čebelarstvom, ga lahko pošljete na uredništvo Slovenskega čebelarja, mi pa bomo nanj skušali poiskati odgovor.

Uredništvo

Sladka ustvarjalnost čebelarskega krožka

V čebelarškemu krožku, katerega mentor sem, skušam skupaj s krožkarji vsako leto izdelati nekaj novega. Začeli smo skromno, z vlivanjem propolisovega mila. Leto pozneje smo po navodilih g. Pušnika in znanke farmacevtke izdelovali propolisovo mazilo. Potem smo se dve leti ukvarjali z izdelovanjem kalupov za jaslice ter vivali figurice za več razstav jaslic

bomboni, ki smo jih uspešno prodajali na šolskem novoletnem bazarju. Takrat sem krožkarjem obljubil nekaj čokoladnega. Osnovna ideja je bila čokolada s cvetnim prahom, a sem ugotovil, da jo že izdeluje Hiša medu Božnar. Zaslišal sem številne slaščičarke, sredi oktobra pa se je na naših vratih pojavila ga. Danica, kuharica in slaščičarka, ki je prišla po med.

Čebelarjevi čokoladni pralineji s cvetnim prahom

Dražgoški kruhki

po Sloveniji. Lani smo dvoje jaslic poslali celo na slovensko razstavo v Bad Ischlu v Avstriji. Ob vsem tem sem se sam učil oblikovati dražgoške kruhke, ki jih krožkarji izdelujejo za materinski dan, sam pa kakega večjega izdelam pred božičem. Po lanskem posvetu z g. Pušnikom smo se lotili izdelave propolisovih bombonov, vendar so na koncu zaradi preprostejšega načina izdelave nastali propolisovi žele

V petih minutah sva bila zmenjena, kaj si želim narediti in kako to izvesti. Dan pozneje smo med uro, namenjeno krožku, že pojedli prve pralineje. Ker sem ugotovil, da je mladim všeč bela čokolada, so nastali čebelarjevi pralineji, ki so bili na eni polovici beli, na drugi pa temni. Na bazarju smo bili še uspešnejši kot leto prej. Zdaj že zori ideja o novem izdelku krožkarjev.

Vili Kavčnik

Novi pravilnik o Tekmovanju in srečanju mladih čebelarjev

UO ČZS je na svoji 11. redni seji, 11. marca 2014, s sklepom št. 128 sprejel »Pravilnik o tekmovalstvu in srečanju mladih čebelarjev«. Ta pravilnik je

začel veljati še istega dne, objavljen pa je na spletni strani ČZS.

MB

V pustnem sprevodu tudi čebelice

Da so čebelice in čebelarji v zadnjem času precej popularni, je mogoče razbrati iz več primerov. Eden izmed zanimivejših je bil pustni sprevod v Lenartu, kjer so gledalce navdušili učenci Osnovne šole Lenart, našemljeni v čebelice, čebelarje, panj, čebelnjak ter kozarec za med.

Anton Žižek

Foto: Foto Tone

Promocija slovenskega čebelarstva v Indiji

Čebelar Andrej Sever, član NO ČZS, je decembra 2013 sijajno promoviral slovensko čebelarstvo. V lastni režiji se je na povabilo svetovne medene kraljice Ritu Kapoor odpravil v Indijo, točneje v zvezno državo Pandžab na severozahodu te velike države.

Ritu Kapoor je bila za svetovno medeno kraljico izbrana na kongresu Apimondie v Montpellierju leta 2009. Takrat je g. Sever k slovenski stojnici povabil vse člane družine Kapoor, jih pogostil s slovenskimi dobrotami, še posebej s penečo medico, ter jih povabil na ples. V veselem druženju so vsi nepozabno uživali. Zato je bilo vnovično snidenje na lanskem kongresu Apimondie v Kijevu znova prisrčno. Medena kraljica se je tudi odzvala vabilu in obiskala slovensko stojnico ter se udeležila predstavitve slovenskega čebelarstva. Vzpostavljenim prijateljskim vezem je sledilo vabilo g. Severju na poroko mlade medene kraljice in ta se je vabilu odzval.

Poroka medene kraljice je bila 25. decembra v kraju Daroha, že nekaj dni prej pa je potekala nekakšna indijska različica deklščine, ki se je udeležilo približno 2000 gostov, med drugimi tudi predstavniki tamkajšnje politične in gospodarske elite, saj je oče medene kraljice velečebelar in lastnik podjetja Kashmir Apiaries. G. Sever je na poroko seveda prispel s primernimi darili: posebno repliko nevestine krone s Semiške ohceti, ki sta jo naredila z ženo, ter s slikami, čebelarskimi knjigami in DVD-ji (Živeti s čebelami, Slovenija – domovina odličnih čebelarjev in Čebelarske turistične poti v angleškem jeziku). Na deklščini je g. Sever v čebelarski

Foto: Arhiv Andrej Sever

Svetovna medena kraljica Ritu Kapoor in čebelar Andrej Sever

obleki in ob zvokih koračnice stopil pred medeno kraljico ter ji izročil krono, nato pa je vsem navzočim povedal, kdo je, in jim predstavil slovensko čebelarstvo. Nevestina mati je s krono okronala svojo hčer, potem pa je ta ob zvokih citer (Cvetje v jeseni) zaplesala s svojim ženinom. Očetu medene kraljice je g. Sever v znak prijateljstva med indijskimi in slovenskimi čebelarji izročil sliki Antona Janše in čebelarske družine pred tipičnim slovenskim čebelnjakom ter čebelarske knjige in DVD-je. Ob tej priložnosti je s tamkajšnjimi pomembnimi možmi tudi izmenjal podatke o elektronskih naslovih in telefonskih številkah. Brez dvoma si g. Sever zasluži posebno zahvalo, ker je dobro ime Slovenije ponesev v svet.

MB in Andrej Sever

Obnovitev meščanskega čebelnjaka v Idriji

V Idriji poteka zanimiv projekt za ohranitev še enega posebnega dela idrijske dediščine. Ta sicer

Foto: Arhiv ČD Idrija

Meščanski čebelnjak v obdobju, ko je bil naseljen s čebelami

ni povezan s tradicionalno idrijsko zupščino, kot sta živo srebro in idrijska čipka, temveč s čebelarjenjem v mestnem okolju. Občina Idrija in Idrijsko-Cerkljanska razvojna agencija sta bili namreč v sodelovanju s ČD Idrija s projektom prenove zdaj opuščene meščanskega čebelnjaka, ki je bil v dvajsetih letih prejšnjega stoletja v lasti znamenite idrijske trgovske družine Lapajne, uspešni na razpisu Enjoy Tour čezmejnega sodelovanja med Italijo in Slovenijo.

Čebelnjak je bil izdelan leta 1925 in je izjemen primer mojstrsko izdelanega in umetelno oblikovanega ter porisanega meščanskega čebelnjaka – enega od biserov slovenskega čebelarstva, vendar ga je v zadnjih desetletjih že dodobra načel zob časa. Naročnik je bil tudi njegov prvi lastnik Franc Lapajne, znan idrijski trgovec s čipkami, načrt za če-

Foto: Martin Kolenc

Zapuščeni meščanski čebelnjak pred obnovo

belnjak pa je bil izdelan po sliki iz nemške strokovne čebelarске knjige, ki je izšla leta 1910. Čebelnjak je izdelal mizarški mojster Jože Kenda, ki si je prav s tem izdelkom pridobil mojstrski naziv. Na njem so bile tudi bogato poslikane panjske končnice. Na levi strani so se zgledovali po tedanjem mondenem smučarskem središču Cortina d'Ampezzo, desno stran pa je s podobami ljudskih motivov pomagal poslikati znameniti idrijski umetnik Nikolaj Pirnat. Žal se je do zdaj ohranilo zelo majhno število prvotnih panjskih končnic. Čebelnjak ni bil namenjen samo čebelarjenju, saj so ga lastniki, člani idrijske družine Lapajne, uporabljali tudi za druženje s prijatelji in uživanje.

Čebele so v njem domovale do leta 1986, potem pa je bil ta meščanski čebelnjak, eden od domnevno dveh takšnih v Sloveniji, prepuščen zobu časa vse do

Foto: Martin Kolenc

Obnovljen meščanski čebelnjak

lani, ko je v okviru omenjenega projekta znova dobil svojo lepo podobo. ČD Idrija je ustanovilo gradbeni odbor pod vodstvom Martina Kolenca. Ob pomoči domačih izvajalcev in s precejšnjim številom prostovoljnih delovnih ur članov društva smo projekt pod strokovnim vodstvom arhitekta Cveta Kodra tudi uspešno končali. Urediti je treba še okolico čebelnjaka ter razstavo starih predmetov in čebelarških pripomočkov, oboje pa naj bi izvedli letošnje pomlad. V sodelovanju z OŠ Idrija in gimnazijo Jurija Vege naj bi spomladi v njem ustanovili tudi čebelarški krožek, s tem pa naj bi temu objektu znova vdihnili življenje in mu zagotovili ugled, ki si ga ta prečudoviti čebelnjak tudi zasluži. V imenu ČD Idrija se vsem sodelujočim zahvaljujem za uspešno sodelovanje pri tem projektu.

Martin Kolenc, podpredsednik ČD Idrija

Zbornik o Janezu Poklukarju

Slovensko akademsko čebelarско društvo (SAČD) je ob simpoziju ob 10. obletnici smrti dr. Janeza Poklukarja izdalo dva zbornika. Prvi z naslovom **Sadovi dela dr. Janeza Poklukarja v slovenskem čebelarstvu** prikazuje življenje in delo velikega čebelarskega strokovnjaka (cena 6 EUR), v drugem z naslovom **Zbornik referatov 1. znan-**

stvenega posvetovanja o čebelah in čebelarstvu pa so zbrani strokovni in znanstveni prispevki, predstavljeni na februarjem posvetu (cena tega je 8 EUR). Na voljo je tudi zbornik **Sadovi dela Dušana Kresala v slovenskem čebelarstvu** (cena 3 EUR). Vsi trije zborniki so naprodaj v vseh bolj založenih čebelarških trgovinah. SAČD

GLUKOZNO-FRUKTOZNI SIRUP - C*TruSweet

- visok odstotek sladkorja,
- takoj pripravljen za uporabo,
- stabilen in dolgo obstojen.

Dobavitelj:
SONLEN, d. o. o.
 Razborca 4, 2382 Mislinja
 GSM: 041/640 863
 Tel.: 02/885 62 30
 E-pošta: sonlen@siol.net

www.sonlen.si

Poziv državi – čebelarjem omogočite kar največjo izrabo gozdnih paš!

ČZS se želi dejavno vključiti v delovno skupino, ki pripravlja spremembe zakona o varovanju naravnega okolja. Svojo željo oz. zahtevo po sodelovanju v tej skupini smo posredovali tudi Ministrstvu za kmetijstvo in okolje, saj smo souporabniki gozdov tudi čebelarji, ki svoje čebele prevažamo na gozdne paše, zato je nujno, da nas MKO povabi k sodelovanju. Pristojne na ministrstvu prosimo, da ob pripravi spremembe zakona upoštevajo slovensko čebelarstvo, saj je treba pripraviti tak zakon, ki bo omogočal

kar največjo izrabo gozdnih paš. Kakršno koli omejevanje izrabe teh paš bo namreč povzročilo veliko gospodarsko škodo tako čebelarjem kot tudi državi. Prav tako se je treba zavedati, da obstoj čebel v gozdovih pomembno vpliva na ohranjanje biotske raznovrstnosti. Gozdni med, pridelan v Sloveniji, je izjemno kakovosten in cenjen, zato je zelo iskan tako v Sloveniji kot tudi v tujini.

Boštjan Noč, predsednik ČZS

Razprava o dobri čebelarski praksi pri pridobivanju medu

ČZS, JSSČ bo v torek, 22. aprila 2014, ob 17. uri, v Dekanih (OŠ Dekani, Dekani 32, 6271 Dekani) organizirala strokovno razpravo o pridobivanju medu. Največ pozornosti bomo namenili napakam in izboljšavam pri pridobivanju medu. V razpravi bodo predvidoma sodelovali g. Boštjan Noč, g.

Milan Meglič, ga. Nataša Lilek in ga. mag. Andreja Kandolf Borovšak. Tema je zelo aktualna, zato vljudno vabimo vse čebelarke in čebelarje!

Mag. Andreja Kandolf Borovšak, svetovalka JSSČ za varno hrano

Dokumentarni film Čebelarstvo v Ukrajini

V knjižnici Janeza Goličnika na Čebelarskem centru Slovenije bomo v četrtek, 24. aprila 2014, ob 16. uri, zavrteli pol ure trajajoč dokumentarni film zaposlenih na ČZS z naslovom »Čebelarstvo v Ukrajini«. Film prikazuje posamezne utrinke z lanskega svetovnega čebelarskega kongresa Apimonda

dia v Kijevu, predstavlja ukrajinsko čebelarstvo in dve tržni čebelarski dejavnosti (vzrejo matic in apiturizem). Po ogledu filma se bodo obiskovalci lahko pogovarjali s predstavniki ČZS, ki so obiskali Ukrajino. Vljudno vabljeni!

Lidija Senič, vodja JSSČ

Dan odprtih vrat slovenskih čebelarjev 2014

V tem letu, natančneje v petek, 13. junija 2014, bo po vsej Sloveniji potekal »Dan odprtih vrat slovenskih čebelarjev«. Želimo si, da bi na ta dan večina čebelarskih društev odprla svoja vrata obiskovalcem iz ožje in širše okolice. Vključevanje ČD v to vseslovensko akcijo je prostovoljno, odvisno pa je predvsem od kadrovskega zmožnosti posameznega društva.

ČZS, JSSČ bo vse občine v naši državi pozvala, naj prek svojih lokalnih glasil poskrbijo za promocijo tega dogodka v domačem ČD, o dogodku pa bo obvestila tudi različna društva, vrtce in osnovne šole. Čebelarskim društvom bo dala napotke, kako naj se predstavijo obiskovalcem. Namen Dneva odprtih vrat je seznaniti javnost s skrbjo za kakovostne in varne čebelje pridelke ter s čebelarskimi opravili,

pestrostjo čebeljih pridelkov, z možnostjo vključevanja čebelarjev v turistično ponudbo kraja, ne nazadnje pa tudi doseči še večje zaupanje slovenskih porabnikov v čebelarje in čebelje pridelke.

Podrobnejše informacije bomo ta mesec pisno poslali na naslove vseh ČD. Vsa zainteresirana društva prosimo, da se k sodelovanju prijavijo najpozneje do konca aprila 2014 na e-naslov: vlado.augustin@czs.si. O nadaljnjem poteku akcije bomo obveščali samo tista ČD, ki bodo do navedenega datuma oddala svojo prijavo. Vse dodatne informacije lahko dobite tudi na ČZS, JSSČ, in sicer po tel. št.: 040/436 516.

Vlado Auguštin, svetovalec JSSČ

Hitra informacija je vredna zlata!

Čebelarke in čebelarji lahko na spletni strani ČZS vsak dan spremljajo vse aktualne novice. Kot predsednik ČZS tudi sam vsak dan poročam o vseh dejavnostih, ki jih izvajamo na ČZS (www.czs.si/novice_arhiv_predsednik.php). Vsi, ki želite e-no-

vice, objavljene na spletni strani, prejemati na svoj elektronski naslov, se lahko registrirate na www.czs.si/clani_vnos.php. Če imate kakršno koli vprašanje ali mnenje, mi lahko kadar koli pišete na e-naslov: nocb@czs.si. *Boštjan Noč, predsednik ČZS*

Sveta maša v spomin na umrle čebelarje

Vse čebelarke, čebelarje in druge vabimo, da se 11. aprila 2014, ob 17.00 pri kapelici svetega Ambroža pri Čebelarskem centru Slovenije, udeležite svete maše, namenjene spominu na vse čebe-

larje, ki so umrli v minulih letih, in priprošnji za dobro čebelarsko letino. Vljudno vabljeni!

ČZS in ČD Lukovica

Povprečna cena medu v prodaji na drobno v letu 2013

UO ČZS je na svoji 11. redni seji, 11. marca 2014, sprejel sklep, na podlagi katerega je v skladu s 4. in 5. alinejo 6. člena Pravilnika o katastru čebelje paše, čebelarskem pašnem redu, prometu s čebelami in programu napovedi medenja (Ur. l. RS, št. 94/03) ugotovila in potrdila povprečno ceno medu v prodaji na drobno v letu 2013. Ta je podlaga za obračun povračila stroškov, ki jih imajo iz-

vajalci pašnega reda pri razporejanju čebel. **Povprečna cena medu v prodaji na drobno v letu 2013 je bila 8,29 EUR/1 kg.** Po pravilniku je pašnina obračunana v vrednosti 10 odstotkov od cene 1 kg medu v prodaji na drobno, to je **0,829 EUR na panj. Vsako višje zaračunavanje pašnine je kršitev pravilnika Ministrstva za kmetijstvo in okolje!** *Tanja Magdič, svetovalka JSSČ*

Kaj omogoča e-Čebelar ... na področju napovedi medenja

Vsi čebelarji, ki ste doslej prek medmrežja spremljali napovedi medenja in donose na posameznih območjih, ste verjetno opazili, da stara aplikacija ne deluje več. 1. januarja letos jo je namreč zamenjala nova aplikacija e-Čebelar. Nova spletna in mobilna aplikacija e-Čebelar med drugim vsebuje tudi rubriko »Napoved medenja«. Do te aplikacije dostopate po isti poti kot do zdaj, torej tako, da na spletni strani Čebelarske zveze Slovenije kliknete rubriko »Napoved medenja«. Katere pa so prednosti nove aplikacije?

Ko se registrirate, kliknete zavihek »Napoved medenja«. Odpre se prva stran, na kateri je na vrhu prikazan zemljevid Slovenije z vsemi delujočimi opazovalnimi postajami. Ker je v sistemu še vedno nekaj ročnih postaj, so te prikazane z drugo barvo. Na isti strani so pod zemljevidom prikazane vse vključene opazovalne postaje. S klikom na posamezno postajo lahko vidite podatke o medenju za minulih pet dni, s klikom na funkcijo »pokaži vse podatke« pa lahko vidite podatke tudi za dlje časa v preteklosti.

Na vrhu strani je funkcija »filter«, ki omogoča spremljanje podatkov z opazovalnih postaj, ki vas posebej zanimajo. Mogoča je tudi nastavitev posredovanja podatkov neposredno na vaš telefon. V tem primeru je treba aplikacijo samo prenesti na pametni telefon. Novost je tudi samodejno posredovanje posebnih sporočil oz. opozoril o donosih na vaš e-naslov ali telefon. Aplikacija vsem registriranim ponuja še možnost hitrega in sprotnega posredovanja vseh pomembnih sporočil opazovalno-napovedovalne službe, npr. kje bo medilo, kje med trdi v satju itd. Napovedi medenja in obeti za prihodnje paše bodo prek obveščevalnika v pisni obliki odslej posredovani vsem, ki se bodo registrirali v aplikacijo. Novost je med drugim tudi ta, da avtomatske tehtnice delujejo nepretrgano vso pašno sezono in da jih je mogoče spremljati tudi pozimi. Naj vas še posebej opozorim, da bo poleg teh novosti tako kot v preteklosti še vedno deloval tudi avtomatski telefonski odzivnik napovedi medenja.

Jure Justinek, vodja ONS

Javna razprava o pašnih redih

Na ČZS smo prejeli nekaj pobud in predlogov v zvezi z nedavno sprejetimi pravilniki o katastru čebelje paše, čebelarskem pašnem redu in programu napovedi medenja ter o označevanju čebeljakov in stojišč. Zaradi tega bomo **8. aprila 2014, ob 12.00 uri**, v prostorih ČZS pripravili javno razpravo, ki se je bodo poleg članov pristojnih komisij ČZS

udeležili tudi predstavniki Ministrstva za kmetijstvo in okolje. Vse zainteresirane prosimo, da svoja vprašanja in predloge glede zgoraj omenjenih pravilnikov do 4. aprila 2014 pisno sporočijo na e-naslov: jure.justinek@czs.si, tako da bodo predstavniki ministrstva nanje lahko odgovorili že na javni razpravi. Vabljeni!
Jure Justinek, vodja ONS

Prevoz na pašo v Slovenijo

Za takšen premik morajo čebele izpolnjevati zahteve, določene za trgovanje med državami članicami EU. **Veterinarske pogoje za trgovanje s čebelami** določa Direktiva št. 92/65/EGS. V skladu s to direktivo morajo čebele pri trgovanju med državami članicami EU izpolnjevati več zahtev, in sicer:

- da izvirajo z območja, za katero ne velja prepoved premika zaradi pojava hude gnilobe čebelje zalege – obdobje prepovedi mora trajati najmanj 30 dni od zadnjega primera in od datuma, ko je pristojni organ pregledal vse panje v polmeru treh kilometrov in ko so bili vsi okuženi panji zažgani ali zdravljeni, navedeni pristojni organ pa ob vnovičnem pregledu ni ugotovil nobene okužbe;
- da izvirajo z območja s polmerom najmanj 100 km, za katero ne veljajo nikakršne omejitve, povezane s sumom ali potrjenim pojavom malega panjskega hrošča (*Aethina tumida*) ali pršice *Tropilaelaps* spp., in z območij, na katerih takšnih škodljivcev ni;
- da so bile čebele in njihova embalaža vizualno pregledani in da pri tem niso našli malega panjskega hrošča ali njegovih jajčec oz. drugih škodljivcev,

zlasti pršice *Tropilaelaps*, ki prizadenejo čebele;

- da jih spremlja veterinarsko spričevalo, ki ustreza vzorcu v Prilogi E, 2. del. Veterinarsko spričevalo mora ob premiku spremljati pošiljko živali od kraja izvora do namembnega kraja. Spričevalo izda in podpiše uradni veterinar v kraju izvora/odpošiljanja, spričevalo pa mora v elektronski obliki potrditi tudi prek sistema TRACES.

V skladu z 9. členom Pravilnika o veterinarskih pregledih določenih živali in živalskih proizvodov pri trgovanju na teritoriju EU (Ur. l. RS, št. 137/06) mora prejemnik pošiljke živali 24 ur pred prihodom živali na gospodarstvo poslati napoved trgovanja na krajevno pristojni območni urad UVHVR – www.uvhvr.gov.si/si/o_uvhvr/kontakti_obmocnih_uradov/. Napoved pošljete v obliki dopisa na e-naslov uradnega veterinarja ali po faksu, vsebovati pa mora podatke o namembnem gospodarstvu, datum predvidenega prispetja pošiljke na gospodarstvo ter vrsto in število živali.

Vlado Auguštin, svetovalec JSSČ

Čebelica se vrača!

Se iz svojih šolskih dni še spominjate, kako veseli ste bili, ko je v vašem zvezku zasijala čebelica? Žig čebelice je bil naš ponos, naš dosežek in nam je polepšal prenekateri dan v šoli. Vsem, ki se z nostalgijo spominjate starih dobrih časov, sporočamo, da smo izdelali žig čebelice, ki je popolnoma enak nekdanjemu! Želimo namreč, da bi čebelica znova dobila svoje mesto v šolah, zdravstvenih

domovih ... Naj čebelica postane tudi prijateljica otrok te generacije! Žige čebelice lahko naročite v tajništvu ČZS na e-naslovu: barbara.dimc@czs.si. Cena žiga čebelice (skupaj z DDV) je 10 EUR. *Tajništvo ČZS*

Foto: MB

Ozaveščajmo skupaj o pomembnosti čebel

Na sedežu ČZS imamo še precej plakatov, ki ozaveščajo javnost o pomembnosti čebel, in plakati, ki opozarjajo, da je nepravilna raba FFS škodljiva za čebele. Naloga vseh nas je, da o tej tematiki ozaveščamo širšo javnost, ena od možnosti za to

pa je tudi plakatiranje na javnih površinah. Obe vrsti plakatov lahko prevzamete na sedežu ČZS, vendar vas prosimo, da pokličite go. Natašo Klemenčič Štrukelj, tel. 01/729 61 24, ali ji pišete na e-naslov: natasa.strukelj@czs.si. ČZS

Sporočanje števila čebeljih družin v register čebelnjakov

Čebelarji bodo ta mesec prejeli letni izpis iz registra čebelnjakov z obrazcem (pozivom) za sporočanje števila čebeljih družin na dneva 31. oktober 2013 in 15. april 2014. Podatke bodo morali sporočiti najpozneje do 25. maja 2014. Sporočiti bodo morali število vseh čebeljih družin, tudi rezervnih, ki jih ima čebelar na dan popisa. Čebelarji bodo po-

datke o številu čebeljih družin lahko sporočili tudi neposredno v javno dostopno aplikacijo za sporočanje števila čebeljih družin. Povezava do aplikacije je na spletnem naslovu Uprave za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin: https://storitve-mkkgp.gov.si/dad/sir_javno/w_apis_census.startup

Povzeto po obvestilu g. Zlatka Kafra, MKO

Se zanimate za pridelavo cvetnega prahu?

ČZS, JSSČ pripravlja seminar o tehnologiji pridobivanja cvetnega prahu. Seminar bo obsegal tri ure teoretičnega in dve uri praktičnega izobraževanja, na njem pa se boste seznanili s stanjem na področju pridobivanja cvetnega prahu v Sloveniji, pomenom cvetnega prahu v prehrani čebel, problemom tehnologije pridobivanja cvetnega prahu in njegovega skladiščenja ter z označevanjem. Potrdilo o udeležbi na seminarju bodo prejeli le tisti slušatelji, ki se bodo udeležili vseh petih ur izobraževanja. Teoretični del bo potekal maja 2014 v prostorih Čebelarkega centra na Brdu pri Lukovici, praktični del pa v čebelnjaku na stojišču Bled-Golf.

Na seminar se lahko prijavite v aplikaciji e-Čebelar (potrebna je predhodna registracija) oz. na e-naslovu: natasa.lilek@czs.si ali po telefonu št.: 040/436 519, kjer lahko dobite tudi dodatne informacije. Ob prijavi po e-pošti obvezno navedite ime in priimek, naslov (ulica, hišna številka, številka pošte, kraj), čebelarstvo društvo, koliko let čebelarite, tel. št. in e-naslov. Prijave zbiramo do **25. aprila 2014**. Največje število udeležencev je 50, zato pohitite s prijavo! Natančen urnik z datumi in kraji bodo vsi prijavljeni kandidati prejeli po e-pošti pred začetkom tečaja oz. v aplikaciji e-Čebelar.

Nataša Lilek, svetovalka JSSČ

Novo v e-trgovini

Brisače z logotipom ČZS, velika in mala, v rumeni ali oranžni barvi. Cena velike brisače je 18,00 EUR, cena male brisače pa 9,00 EUR.

Zbornik »Sadovi dela dr. Janeza Poklugarja v slovenskem čebelarstvu«, ki ga je ob 10. obletnici njegove smrti izdalo Slovensko akademsko čebelarstvo društvo. Cena posameznega izvoda je 6,00 EUR. Ob morebitnem pošiljanju blaga po pošti, boste morali za poštno stroške plačati še 3,00 EUR. Naročila po pošti na naslov: Čebelarska zveza Slovenije, Brdo 8, 1225 Lukovica, na

e-naslov: barbara.dimc@czs.si ali po telefonu št.: 01/729 61 00.

Tajništvo ČZS

ČZS na tržnici BTC City v Ljubljani

V okviru projekta »Pomagaj čebelici v mestu« se bo ČZS 12. aprila 2014 od 9. do 14. ure na tržnici BTC City v Ljubljani predstavila z medenim koticom. Pripravili bomo degustacijo medu, bogato izbiro balkonskih in vrtnih medovitih rastlin, otroško delavnico (od 11. do 12. ure), obiskala pa nas bo tudi maskota kranjske sivke. Vabljeni!

tajništvo ČZS

DOLINŠEK MARJAN S.P.,
IZDELAVA ČEBELARSKE OPREME,
MD OPREMA

Gladež 27
1411 Izlake
mobi: 041 985 313 po 15 uri
tel.: 05 973 05 36
e-mail: dolinsek.marjan@gmail.com

Pri nas izdelujemo dve velikosti ometalnikov
in sončne topilnike iz nerjavne pločevine po
ugodnih cenah.

Podatki o gibanju tehtnic od 21. 2. do 20. 3. 2014

Opazovalna postaja	Gibanje tehtnice \pm kg	Opis dogajanja
Goriško, Šempeter	-0,6	poraba hrane
Lukovica, Brdo	-2,5	poraba hrane
Koroški kot, Prevalje	-1,6	poraba hrane
Bled	-1,9	poraba hrane
Koper, Dekani	-2,4	poraba hrane
Logaška planota, Menišija	-2,1	poraba hrane
Bela krajina, Poljanska gora	-1,6	poraba hrane
Ribniško Pohorje	-2,3	poraba hrane
Vransko, Prebold	-2	poraba hrane
Laško	-2,5	poraba hrane
Metlika	-1,6	poraba hrane
Stojna sever	-2,2	poraba hrane
Slovenske gorice, Lenart	-1,8	poraba hrane

Slovenska Bistrica, Oplotnica	-2,4	poraba hrane
Travna gora	-2,4	poraba hrane
Zreško Pohorje	-0,7	poraba hrane
Goričko, Dankovci	-2,4	poraba hrane
Bistriško Pohorje	-1,9	poraba hrane
Loška dolina, Kozarišče	-1,8	poraba hrane
Goriška brda, Cerovo	-1,4	poraba hrane
Kočevski rog	-2,2	poraba hrane
Kostrivnica, Lahomno	-2,2	poraba hrane
Kozjak, Kapla	-1,7	poraba hrane
Lovrenško Pohorje, Kumen	-1,5	poraba hrane
Ljubljanski vrh, Pokojišče	-2,3	poraba hrane
Ptuj, Haloze	-1,7	poraba hrane
Kobansko na Kozjaku	-1,7	poraba hrane
Krško, Sevniško	-1,6	poraba hrane
Prekmurje, Mali Bakovci	-2,3	poraba hrane

Svetovanje čebelarjem na terenu v aprilu

Čebelarji imamo zdaj pri čebelah že polne roke dela, saj je treba matici povečevati prostor za zaleganje, prav tako pa je treba povečevati tudi prostor za med. Čebelarji začetniki imate brez dvoma že veliko vprašanj o delu pri čebelah. Za vsa vprašanja so vam v posameznih okoliših na voljo terenski svetovalci v čebelarstvu, ki delujejo v okviru JSSČ in ki vam bodo pomagali pri odpravljanju napak oz. težav pri delu s čebelami. Terenski svetovalci so vam tako na voljo glede: ureditve čebelje družine, dodajanja satnic in gradilnikov, spremljanja obarvanosti obročkov na zadkih čebel.

Kontaktne podatke terenskih svetovalcev v čebelarstvu so objavljeni na spletni strani ČZS. Poleg

tega terenski svetovalci v tem obdobju v čebelarstvih tudi svetujejo o izpolnjevanju dokumentacije na podlagi Smernic dobrih higienskih navad v čebelarstvu in o oskrbi čebeljih družin. Svetovanja so za čebelarje povsem brezplačna. Če se boste udeležili svetovanja o izpolnjevanju dokumentacije, vas prosimo, da s seboj prinesete tudi svoje obrazce, saj vam bo terenski svetovalec tako lahko konkretno pokazal, kako jih izpolnite. V nadaljevanju objavljamo urnik aprilskih svetovanj. O morebitnih dodatnih svetovanjih boste obveščeni prek spletne strani ČZS.

Tomaž Samec, svetovalec JSSČ

Datum	Ura	Izvajalec	Kraj	Kontakt
Svetovanje o izpolnjevanju dokumentacije na podlagi Smernic dobrih higienskih navad v čebelarstvu				
8. apr.	17.00	Andrej Jernej	OŠ Blaža Kocena, Ponikva 29a, Ponikva	g. Šibal 031/570 517
16. apr.	17.00	Branko Skrt	V prostorih ČD Ilirska Bistrica	g. Skrt 041/484 174
Svetovanje o oskrbi čebeljih družin				
1. apr.	20.00	Rudolf Cerk	Gostilna Godec	g. Cerk 030/604 004
5. apr.	9.00	Klavdijo Babič	Učni čebelnjak ČD v Hrastovljah	g. Babič 041/825 680
7. apr.	17.00	Marija Sivec	OŠ Bovec	g. Istenič 041/816 869
9. apr.	18.00	Dušan Milinkovič	Čebelarški dom, Selo pri Otovcu	g. Milinkovič 030/604 090
12. apr.	10.00	Marjan Koderman	Pri učnem čebelnjaku v Dobu pri Domžalah	g. Koderman 030/604 006
13. apr.	9.00	Peter Babnik	Društveni čebelnjak ČD Vojnik	g. Babnik 041/211 295
15. apr.	18.00	Slavko Ružič	V prostorih Gozdarske hiše v Rožni Dolini pri Novi Gorici	g. Ružič 031/689 155

Urniki usposabljanj v aprilu

Vsa usposabljanja so namenjena vsem slovenskim čebelarjem. Člani ČZS morajo na usposabljanja obvezno prinesiti izkaznico ČZS! Iz objektivnih razlogov bo urnik lahko naknadno spremenjen in dopolnjen. Vse spremembe bodo objavljene na naši spletni strani www.czs.si. **Smernice dobrih higienskih navad v čebelarstvu** izvajamo v osnovni obliki s celotno snovjo, potrebno za izdajo potrdila udeležencem, ter v krajši obliki za obnovitev znanja. Za izvedbo predavanja Smernice dobrih higienskih navad v čebelarstvu mora biti prijavljenih najmanj 15 udeležencev. Potrdila bodo lahko takoj prejeli tisti čebelarji, ki se bodo

prijavili do dva dni pred predavanjem in uspešno opravili preverjanje znanja! Tudi letos bodo potekala skupinska **svetovanja s področja zagotavljanja varne hrane**. Tema svetovanj bo Označevanje medu in preostalih čebeljih pridelkov ter izpolnjevanje proizvodne dokumentacije (dokumentacija Smernic dobrih higienskih navad v čebelarstvu, sistema SMGO). Čebelarji naj s seboj prinesejo svoje obrazce in pripravijo konkretna vprašanja. Še enkrat poudarjamo, da mora imeti vsak čebelar, ki oddaja svoje čebelje pridelke v promet, vzpostavljen notranji nadzor, ki ga lahko vzpostavi s pomočjo izpolnjevanja omenjenih obrazcev.

Datum	Čas	Tema	Izvajalec	Kraj	Kontakt
2. apr.	18.00	Apitehnični ukrepi	Vlado Auguštin	OŠ Davorina Jenka, Cerklje na Gorenjskem	g. Strupi 031/663 001
3. apr.	19.00	Apitehnični ukrepi	Marija Sivec	Bovec	g. Istenič 041/816 869
5. apr.	9.00	Apitehnični ukrepi	Vlado Pušnik	Pohorska vila, Pivola 8, Hoče	g. Pušnik 041/610 110
24. apr.	18.00	Pomembnost in postopek izvajanja osnovne odbire kranjske čebele	dr. Peter Kozmus	Hotel Bela krajina, Metlika	g. Dragovan 040/468 415
Zagotavljanje kakovosti čebeljih pridelkov					
11. apr.	17.00	Smernice dobrih higienskih navad v čebelarstvu	Milan Meglič	Občina Kranjska Gora	g. Gregori 041/520 827
24. apr.	16.30	Smernice dobrih higienskih navad v čebelarstvu	Tomaž Samec	Kulturni dom Vojnik, Celjska cesta 23 a, Vojnik	g. Babnik 041/211 295
Svetovanja JSSČ					
3. apr.	19.00	Svetovanje s področja varne hrane	Mag. Andreja Kandolf Borovšak	Soba Krajevne skupnosti Gotovlje	g. Hrastovec 031/335 910
4. apr.	17.00	Priprava čebel na pašno sezono	Vlado Auguštin	Čebelarska učna pot, Žuniči	g. Milinkovič 031/651 006
8. apr.	16.00	Čebelarska zakonodaja s področja prodaje in trženja; davčna zakonodaja	Tanja Magdič	OŠ Blaža Kocena, Ponikva	g. Šibal 031/570 517
10. apr.	16.00	Čebelarska zakonodaja s področja prodaje in trženja; davčna zakonodaja	Tanja Magdič	Večnamenska dvorana Dobrna, Dobrna 1	g. Krulec 051/335 616
17. apr.	16.30	Čebelarska zakonodaja s področja prodaje in trženja; davčna zakonodaja	Tanja Magdič	Gasilski dom, Žicka ulica, Slovenske Konjice	g. Kokej 040/268 803

Usposabljanja iz Programa ukrepov na področju čebelarstva

Datum	Čas	Tema	Izvajalec	Kraj	Kontakt
2. apr.	18.00	Vzreja čebeljih matic	Milan Starovasnik	Anin dom Prebold, Prebold	g. Puckmeister 041/577 242
3. apr.	17.00	Apiterapija	Franc Grošelj, dr. med. in Tone Tome	ČRČIC Gorenjske, Rožna dolina 50a, Lesce	g. Legat 031/371 952
4. apr.	16.00	Vzreja čebeljih matic	Milan Starovasnik	Čebelarski prostor v Neblem, Neblo 1b, Neblo	g. Štucin 041/450 240
4. apr.	17.00	Izdelava medenih pijač	Franc Absec	Sejna soba občine Podčetrtek, Trška c 59, Podčetrtek	g. Uršič 041/454 604
4. apr.	17.00	Gozdne paše	Franc Podrižnik	Grm Novo mesto - center biotehnike in turizma, Sevno 13, Novo mesto	g. Kobe 041/940 606
7. apr.	16.00	Medena kulinarika - delavnica	Marija Arh Ivanšek	Gasilski dom Sežana, Bazoviška cesta 13, Sežana	g. Atelšek 041/649 142 obvezna prijava

Datum	Čas	Tema	Izvajalec	Kraj	Kontakt
7. apr.	17.30	Vzreja čebeljih matic	Milan Starovasnik	Restavracija Gaj, Loke 1, Mozirje	g. Podrižnik 041/420 821
9. apr.	17.00	Vzreja čebeljih matic	Marija Sivec	Čebelarski dom, Levstikova 8b, Ilirska Bistrica	g. Skrt 041/484 174
10. apr.	17.00	Čebelarski turizem	Tomaž Šaupperl	Dom čebelarjev Otovec, Sela pri Otovcu, 8340 Črnomelj	g. Milinkovič 031/651 006
10. apr.	17.00	Apiterapija	Franc Grošelj, dr. med. in Tone Tome	Kulturni center Rogaška Slatina, Celjska cesta 3a, Rogaška Slatina	g. Janžek 031/608 879
10. apr.	17.00	Gozdne paše	Franc Podrižnik	ČRIC Gorenjske, Rožna dolina 50a, Lesce	g. Legat 031/371 952
11. apr.	17.00	Gozdne paše	Franc Podrižnik	Felicijanova dvorana, Sevniški grad, Sevnica	g. Zagorc 031/874 462
12. apr.	18.00	Oskrba čebeljih družin skozi leto	Franc Prezelj	Centar za izvajanje kulturnih dejavnosti, Kobilje 56, Kobilje	g. Smej 041/354 931
14. apr.	17.00	Čebelarski turizem	Tomaž Šaupperl	Gm Novo mesto - center biotehnike in turizma, Sevno 13, Novo mesto	ga. Lisec 07/393 47 09
15. apr.	17.00	Izbrana poglavja iz biologije čebel	dr. Maja Smodiš Škerl	Ribiški dom Litija, Savska 3, Litija	ga. Celestina 031/240 800
17. apr.	17.00	Apiterapija	Franc Grošelj, dr. med. in Tone Tome	Lovski dom, Rožnik 4, Stari trg pri Ložu, Loška dolina	g. Palčič 031/618 900
17. apr.	18.00	Čebelje paše v Sloveniji	Franc Šivic	Hotel Bela krajina, Metlika	g. Dragovan 040/468 415
22. apr.	18.00	Vzreja čebeljih matic	Milan Starovasnik	Hotel Vabo, Mariborska c. 8, Radlje ob Dravi	g. Begič 051/371 679
24. apr.	17.00	Apiterapija	Franc Grošelj, dr. med. in Tone Tome	ČD Podstenice, Kočevski rog	g. Andrejčič 051/258 283
24. apr.	17.00	Sadjarstvo in čebelarstvo	Janez Gačnik	DU Bohinjska Bistrica, Triglavska 30, Bohinjska Bistrica	g. Rupnik 031/688 834
24. apr.	17.00	Oskrba čebeljih družin skozi leto	Brane Borštnik	Občinska dvorana, Nova vas 4a, Nova vas na Blokah	g. Palčič 031/618 900
24. apr.	18.00	Pomembnost in postopek izvajanja osnovne odbire kranjske čebele	dr. Peter Kozmus	Hotel Bela krajina, Metlika	g. Dragovan 040/468 415
5. maj	17.00	Terenski ogledi medovitih rastlin in povzročiteljev gozdnega medenja	Franc Šivic	Krajevna skupnost Solkan, Trg Jožeta Srebrniča 7, Solkan	g. Šuligoj 041/583 596

Usposabljanja Nacionalnega veterinarskega inštituta

Datum	Čas	Tema	Izvajalec	Kraj	Kontakt
3. apr.	16.00	Zdravstveno varstvo čebel	Mag. Vida Lešnik, dr. vet. med.	Čebelarski dom Črna	g. Proje 041/392 036
4. apr.	17.00	Zdravstveno varstvo čebel	Suzana Skerbiš, dr. vet. med.	Čebelarski dom, Levstikova 8b, Ilirska Bistrica	g. Logar 041/391 174
7. apr.	17.00	Zdravstveno varstvo čebel	Alenka Jurič, dr. vet. med.	Gasilski dom, Žička ulica, Slovenske Konjice	g. Kokelj 040/268 803
16. apr.	18.00	Ugotavljanje in zatiranje varoj v letu 2014	mag. Ivo Planinc, dr. vet. med.	Zavod za gozdove, Ahacijev trg 2, Idrija	g. Kumar 041/930 070

ČEBELARSTVO LUZNAR

Janez Luznar, Begunje 170,
4275 Begunje na Gorenjskem
tel.: 030/604 023
cebelarstvo.luznar@gmail.com

Prodaja čebeljih družin in gospodarskih matic

Gospodarske matice z Gorenjske – alpski ekotip (v sodelovanju s KIS-om) in čebelje družine na AŽ-satih (od pet do deset) s panji ali brez njih.

Poverjeniki za pasišča

Objavljamo seznam poverjenikov pasišč čebelar-
skih društev s potrjenimi pašnimi redi. Zbrani podatki
ki so povzeti iz vlog z izdelanimi pašnimi redi, ki so jih

čebelarstva oddala Ministrstvu za kmetijstvo in
okolje.

Jure Justinek, ONS

ČEBELARSKO DRUŠTVO	POVERJENIK	KONTAKT
Ajdovščina	Aleš Turk	041/724 831
Apače	Martin Vučko	031/500 228
Bakovci	Franc Kovač	041/387 412
Barje	Ivan Jurečič	041/655 105
Begunje pri Cerknici	Igor Kržič	041/657 293
Beltinci	Štefan Šemen	031/787 235
Besnica	Franc Šolar	051/684 155
Blagovna	Andrej Jernej	040/650 850
Bled-Gorje	Peter Šorl	Zagoriška 10, 4260 Bled
Blegoš	Štefan Inglič	031/500 309
Bloke-Nova vas	Stanislav Car	Nova vas 87, 1385 Nova vas
Bohinj	Stanislav Žmitek	031/838 908
Bovec	Branko Komac	041/406 258
Braslovče	Martin Marovt	031/377 991
Antona Janše Breznica	Franc Pfajfar	041/437 462
Brežice	Jože Kelhar	031/893 230
Henrik Peternel Celje	Peter Gradišnik	031/836 460
Cerklje	Franci Strupi	031/663 001
Cerknica	Anton Braniselj	040/223 190
Cerkno	Teodor Likar	031/876 189
Ivan Jurancič Cerkvenjak	Anton Anžel	031/559 039
Cirkulane	Milan Jurgec	041/705 310
Črenšovci	Bojan Hozjan	041/252 695
Črna na Koroškem	Maksim Proje	041/392 036
Črnomelj	Dušan Milinkovič	031/651 006
Dobje	Matija Koštomaj	051/325 369
Dobova-Kapele	Ludvik Divjak	041/581 650
Dobropolje	Jože Pugelj	031/694 076
Dobrna	Ivan Krulec	051/335 616
Dolomiti Polhov Gradec	Janko Prebil	031/604 309
Dolsko	Ivan Mlakar	01/564 77 95
Domžale	Edo Rems	01/722 76 93
Dornava	Robert Marin	041/488 248
Dramlje	Anton Arh	031/282 402
Dravograd	Miran Kadiš	031/644 534
Dvor	Roman Setnikar	041/643 643
Goriče	Jože Friderik	041/751 177
Gorišnica	Ivan Krajnc	02/740 82 46
Peter Dajnko Gornja Radgona	Igor Litrop	040/299 353

ČEBELARSKO DRUŠTVO	POVERJENIK	KONTAKT
Gornji Grad	Franc Bezovšek	051/343 478
Gotovlje	Boštjan Pohole	03/572 80 12
Grad	Ludvik Kočar	041/330 964
Griže	Vili Grm	031/231 854
Grosuplje	Franc Vrhovec	041/582 940
Hoče	Bojan Lunežnik	041/334 998
Hrastnik	Albin Fabjan	041/675 954
Idrija	Martin Kolenc	041/468 121
Ig	Rok Šteblaj	Merčnikova ulica 4, 1000 Ljubljana
Anton Žnideršič Ilirska Bistrica	Jugoslav Logar	Vilharjeva ulica 11, 6257 Pivka
Jesenice	Andrej Markelj	041/608 524
Jurovski Dol	Jože Škrlec	041/371 812
Juršinci	Vincenc Horvat	031/436 001
Kamnica- Brestrnica	Alojz Cehner	041/538 695
Kamnik	Štefan Virjent	031/648 767
Kanal-Brda	Marjan Kovačič	040/555 355
Kapca	Karel Banfi	031/372 825
Karavanke Begunje	Anton Zor	04/531 80 82
Kobilje-Dobrovnik	Boštjan Balažič	Kobilje 194, 9227 Kobilje
Kočevje	Jože Vidmar	041/548 052
Kokarje	Dore Slapnik	040/318 556
Peter Pavel Glavar Komenda	Milan Starovasnik	041/685 576
Koper	Uroš Železnik	041/339 111
Kostanjevica	Roman Jordan	031/592 511
Kotlje	Mihael Kotnik	031/537 981
Kranj	Robert Kopač	04/234 21 30
Krim	Bojan Borštnik	031/373 409
Križevci pri Ljutomeru	Mirko Jurinec	02/587 19 04
Krka	Marjan Volaj	Krka 80, 1301 Krka
Krka Novo mesto	Jože Fir	041/649 076
Krško	Vojko Šiško	041/510 396
Krtina Dob	Marjan Koderman	041/244 590
Laško	Anton Krivec	041/722 869
Lendava	Marjan Časar	041/471 088
Leskovec	Slavko Šiško	040/955 965
Litija	Janez Tehovnik	041/358 910
Ljubljana Center	Dušan Holzbauer	01/512 62 59

OBVESTILA ČZS

ČEBELARSKO DRUŠTVO	POVERJENIK	KONTAKT
Ljubno	Vinko Petkovšek	041/793 596
Ljutomer	Branko Bratinščak	041/494 190
Loče	Zlatko Fevžer	Stari Trg 14, 3215 Loče
Logatec	Anton Žakelj	Gozdna pot 20/a, 1370 Logatec
Loška dolina	Franc Strele	051/650 704
Lovrenc na Pohorju	Sašo Porok	031/407 590
Luče	Anton Kumer	031/793 832
Lukovica	Mitja Nakrst	031/261 890
Makole	Dušan Purg	041/446 533
Malečnik	Franc Senekovič	070/242 627
Maribor mesto	Svetozar Mujovič	041/655 602
Jože Hribar Maribor Tabor	Drago Žizek	031/535 640
Markovci	Miran Milošič	02/766 20 05
Medvode	Primož Ločniškar	041/310 182
Mengeš	Matej Blejec	041/723 122
Metlika	Zdenko Videtič	040/505 328
Moravče	Marjan Kofol	031/273 219
Moravske Toplice	Stanko Čiček	041/530 688
Mozirje	Ivan Čopar	041/665 179
Murska Sobota	Franc Hauko	031/798 738
Naklo	Janez Markič	031/365 021
Negova	Alenka Kaučič	031/84 66 80
Filip Žagar Notranje Gorice	Zlato Bedekovič	Podplešivica 20, 1357 Notranje Gorice
Nova Gorica	Mitja Bavdaž	05/302 47 90
Novo mesto	Rudi Vidmar	040/625 471
Oplotnica	Justinek Hubert	070/863 396
Ormož	Jože Brumen	041/444 840
Pesnica	Julij Pokorni	041/923 008
Pivka	Jadran Primožič	041/749 480
Planina pri Sevnici	Drago Jazbinšek	041/794 177
Pobrezje	Otmar Jenuš	040/980 421
Podčetrtek	Jožef Počivanšek	041/684 460
Poljčane	Franc Tomažič	Bistriška cesta 99, 2319 Poljčane
Polzela	Radivoj Verbnjak	041/507 619
Ponikva	Jože Palčnik	03/748 22 20
Postojna	Drago Posega	Kajuhova ulica 8, 6230 Postojna
Prebold	Ivan Leber	03/572 44 03

ČEBELARSKO DRUŠTVO	POVERJENIK	KONTAKT
Preddvor	Jožef Kogl	041/538 223
Prevalje	Rudolf Vogel	041/347 229
Prosenjakovci	Koloman Kozic	041/231 766
Ptuj	Martin Čuš	Rimska ploščad 23, 2250 Ptuj
Puconci	Marjan Maučec	041/270 921
Rače	Franc Hergan	Podova 51, 2327 Rače
Radeče	Gregor Bregar	041/668 305
Radenci	Zlatko Sever	Paričjak 2/b, 9252 Radenci
Radlje	Jože Knez	02/887 29 19
Raka	Jože Zupančič	041/668 311
Rakek	Marinka Ivančič	041/909 001
Ravne na Koroškem	Rudi Kenkar	02/821 55 61
Ravne pri Šoštanj	Dušan Gorenc	031/808 555
Razkrižje	Leonard Vozlič	041/290 572
Rečica	Jože Časl	041/428 776
Ribnica	Janez Arko	031/836 213
Rogaška Slatina	Liljana Vostner	041/435 174
Rogašovci	Herman Kisilak	041/723 410
Rogatec	Jože Polajžer	030/627 727
Ruše	Ivan Viher	Bezena 68, 2342 Ruše
Selnica ob Dravi	Janko Šarman	041/348 271
Selnica ob Dravi	Anton Hiter	041/579 642
Selška dolina	Janez Thaler	041/903 434
Semič	Jože Sever	041/901 246
Senovo-Brestanica	Jože Simonišek	041/385 397
Sevnica	Franc Zagorc	031/874 462
Sežana	Ivan Atelšek	Povir 52, 6210 Sežana
Skaručna	Franc Gosar	041/767 595
Slivnica	Alojz Lipnik	041/760 567
Slivnica pri Celju	Ignac Mastnak	041/736 197
Slovenj Gradec- Mislinja	Emil Žuman	040/336 926
Slovenska Bistrica	Gorazd Levart	041/657 593
Slovenske Konjice	Stane Kokelj	Vinogradna 34, 3210 Slovenske Konjice
Solčava	Stanko Ošep	03/584 60 56
Sovodenj	Vinko Dolinar	Podjelovo Brdo 8, 4225 Sovodenj
Središče ob Dravi	Aleš Plohl	Pavlovci, 2270 Ormož
Stična	Alojz Janežič	041/994 222
Straža-Dolenjske toplice	Tone Andrejčič	051/258 283
Studenci-Pekre	Gabriel Stavbar	070/679 266
Sv. Jurij ob Ščavnici	Branko Gerlica	041/373 023
Sveta Ana	Jože Kolarič	031/224 698

ČEBELARSKO DRUŠTVO	POVERJENIK	KONTAKT
Sveta Trojica-Lenart	Leopold Hameršak	031/883 463
Šalovci	Stanko Zorjan	041/269 543
Šempeter	Pavel Rozman	041/612 839
Šempeter v Savinjski dolini	Aleš Udrih	041/333 076
Šempeter-Bazara	Marjan Bratina	041/584 509
Šenčur	Damijan Kimovec	040/360 485
Šentjanž	Milan Umek	031/800 414
Šentjernej	Franc Rabzelj	031/876 044
Šentjur	Anton Gabršček	03/749 27 30
Šentrupert	Peter Kurent	07/343 45 50
Škofja Loka	Marijan Novak	Hafnerjevo naselje 102, 4220 Škofja Loka
Škofljica	Vera Dolinar	041/617 026
Šmarja pri Jelšah	Slavko Zorin	Mestinje 28a, 3241 Podplat
Šmarjeta	Andrej Voglar	040/160 015
Šmartno ob Paki	Franc Šmerc	031/702 958
Tabor Žalec	Maksimiljan Gržina	041/325 982
Tacen	Anton Tome	01/511 62 05
Tišina	Avgust Sinic	041/590 492

ČEBELARSKO DRUŠTVO	POVERJENIK	KONTAKT
Tolmin	Robert Rusič	Čiginj 28, 5220 Tolmin
Trbovlje	Milan Veteršek	041/545 677
Trebelno-Mokronog	Marjan Dragan	040/341 586
Trebnje	Anton Koželj	031/619 961
Tržič	Vinko Perne	041/643 506
Turnišče	Slavko Čeh	040/269 204
Mlinšek Velenje	Edvard Stropnik	031/640 379
Velika Polana	Kristjan Blažič	051/305 815
Velike Lašče	Brane Borštnik	031/336 905
Velka-Sladki Vrh	Jože Petek	031/564 327
Veržej	Alojz Novak	041/612 769
Vinska Gora	Anton Lesjak	03/589 01 13
Vojnik	Peter Babnik	Milčinskega ulica 10, 3000 Celje
Vransko	Janez Kropivšek	031/241 522
Vrhnika	Anton Popit	041/559 279
Vuzenica-Muta	Dominik Žvikart	031/375 107
Zagorje	Jožef Smrkolj	041/633 566
Zavrč	Stanislav Majcenovič	02/761 73 71
Železniki	Luka Eržen	04/514 60 49
Žerjav	Zoran Mičič	041/754 272
Žiri	Jože Frelih	040/622 750

KIPGO

ČEBELARSKA OPREMA

BATUJE 83, 5262 ČRNICE
 ☎ (05) 368 45 80, ☎ (05) 368 45 81
 GSM 051 614 683
 www.kipgo.net; kipgob@gmail.com
 PE LUKOVICA, BRDO 8, 1225 LUKOVICA
 ☎ (01) 729 61 30, e-mail: cebelarna.lukovica@gmail.com

Odkupujemo čebelji vosk.

OBIŠČITE NAS V NAŠI SPLETNI TRGOVINI
WWW.KIPGO.NET

OSMUKALNIKI ZA CVETNI PRAH ZA AŽ IN LR PANJ IZDELUJEMO TUDI PANJE Z NOTRANJIM OSMUKALNIKOM

ČISTEJŠI CVETNI PRAH

ZABOJNIKI ZA PREVOZ AŽ IN LR PANJEV PANJEV

NUDIMO IZDELAVO SATNIC IZ VAŠEGA VOSKA

-MIN. KOLIČINA VOSKA 10 KG

NAROČENO POSLJEMO TUDI PO POŠTI!

ZAPRT ROGLJIČEN SPOJ PRI PANJH

SPOJI LEPLJENI IN ZBITI

BEETVITAL

ZA SPOMLADANSKO ČIŠČENJE ČEBEL

SREDSTVO ZA ODSTRANJEVANJE VAROE

SREDSTVO ZA ODSTRANJEVANJE POAPNELE ZALEGE

URNIK BATUJE: pon-pet 8 00-11 30, 12 30-17 00, sob 8 00-12 00

URNIK LUKOVICA: pon-pet 9 00-13 00, 13 30-18 00, sob 8 00-12 00

POGONI ZA TANGENTNA, KASETNA IN RADIALNA TOČILA

IZDELUJEMO:
 -PRAŠILČKE: 3S, 4S, 5S, 7S
 -PANJE AŽ: 9S, 10S, po naročilu 11S, 12S
 -PANJE AŽ 3E 9S, 10S, po naročilu 11S, 12S

PRIVODČITE VAŠIM ČEBELAM NAJBOLJŠE!
INVERTNE POGAČE

30% VEČJA STIMULACIJA

SESTAVA:
 FRUKTOZA 42%
 DEKSTROZA 51,8%
 MALTOZA 2,5%
 FRODOZA 2%
 SLADKOR 2%

IZDELUJEMO TUDI PANJE AŽ KOZINC 11+3.

PRODAM

Čebeljki vosek, 40 kg, tel.: 031/292 577.

Cvetni prah – sprejemam prednaročila za letošnji osmukavec iz neokrnjenih alpskih dolin, tel.: 040/321 556.

100 kg akacijevnega in kostanjevega medu, v kozarcih ali v sodih, tel.: 041/473 152.

Kakovosten gozdni, kostanjev in akacijev med, tel.: 070/492 593.

Akacijev in cvetlični med, tel.: 040/217 542.

Akacijev, kostanjev, lipov, gozdni in hojev med vrhunske kakovosti, cena po dogovoru, tel.: 031/574 855.

Akacijev, kostanjev in hojev med v sodih, mogoča dostava, tel.: 031/810 337.

Cvetlični in akacijev med, tel.: 040/217 542.

Cvetlični, akacijev in kostanjev med, tel.: 070/492 593.

Kostanjev in mešani med, tel.: 041/241 788.

Gozdni med s Potoške planine, tel.: 040/306 344.

Gozdni in hojev med, tel.: 070/862 544.

Zdrave, močne čebelje družine iz vzrejnega programa na 5 in 8 satih, tel.: 051/390 898.

Zdrave čebelje družine na 5 in 7 AŽ-satih z lanskimi maticami (Goriška), tel.: 041/985 605.

Čebele in šest sodov za med (Bela krajina), tel.: 040/331 199.

Čebele na AŽ-satih (okolica Maribora), tel.: 040/723 524.

Čebele na AŽ-, LR-, DB- in Kirarjevih satih ter prevozno enoto z desetimi 10-satnimi naseljenimi AŽ-panji, tel.: 031/470 492.

Čebelje družine (Pesnica pri Mariboru), tel.: 031/896 681.

Čebelje družine na AŽ-satih (Gorenjska), tel.: 031/694 913.

Čebelje družine na AŽ-satih (Ivančna Gorica), tel.: 041/639 612.

Čebelje družine na AŽ-satih, s panji ali brez njih (Medvode), tel.: 031/293 370.

Čebelje družine na AŽ-satih, z novejšimi panji ali brez njih (Dra-vograd), tel.: 031/644 534.

Čebelje družine na AŽ-satih (Ljubljana), tel. 041/759 100.

Čebelje družine na AŽ-satih, čebele so močne in zdrave (okolica Novega mesta), tel.: 051/385 014.

Čebelje družine na AŽ-satih z lanskimi maticami (okolica Kranja), tel.: 041/961 866.

Čebelje družine v dve leti starih 10-satnih AŽ-panjih, tel.: 031/381 124.

Čebelje družine na 5 AŽ-satih ter cvetlični in kostanjev med (Rogaška Slatina), tel.: 051/303 362.

Čebelje družine na 5 in 7 AŽ-satih, mogoča dostava (Vipavska dolina), tel.: 041/817 480.

Čebelje družine na 5 in 7 AŽ-satih (okolica Idrije), tel.: 031/573 984.

Čebelje družine na 5 in 7 AŽ-satih z lanskimi maticami (okolica Ljubljane), tel.: 031/732 132.

Čebelje družine na 5, 7 ali 8 AŽ-satih z lanskimi maticami (Vipavska dolina), tel.: 040/328 951.

Čebelje družine na 5, 7, in 9 satih ter akacijev in hojev med v sodih, mogoča dostava po Sloveniji, tel.: 041/784 298.

Čebelje družine na 5, 7 in 9 AŽ-satih (Ljubljana), tel.: 040/833 106.

Čebelje družine na 5, 7 in 10 AŽ-satih (Gorenjska), tel.: 041/914 396.

Čebelje družine na 5 in 7 AŽ-satih, na DB-satih, z lanskimi maticami in lepim satjem, mogoča dostava (Dolenjska), tel.: 041/385 620.

Čebelje družine na 6, 7 in 10 AŽ-satih (Tabor), tel.: 031/766 533, 03/572 73 43.

Čebelje družine na 7 AŽ-satih, tel.: 041/530 688.

Čebelje družine na 7 AŽ-satih (Murska Sobota), tel.: 02/528 11 57.

Čebelje družine na 7 AŽ-satih (Primorska), tel.: 041/299 192.

Čebelje družine na 7 AŽ-satih (Novo mesto), tel.: 041/219 436.

Čebelje družine na 7 AŽ-satih, samoobračalno štirisatno točilo Logar, kot novo, in ročno štirisatno točilo (Brežice), tel.: 040/437 057.

Čebelje družine na 7 AŽ-satih, 10 LR-satih z lanskimi maticami na mladem satju, tel.: 041/835 668.

Čebelje družine na 7 in 10 AŽ-satih (Tolmin), tel.: 041/695 246.

Čebelje družine na 7 in 10 AŽ-satih (Dolenjska), tel.: 041/871 475.

Čebelje družine na 7 in 10 AŽ-satih (Dobrova pri Ljubljani), tel.: 041/283 739.

Čebelje družine na 7 in 10 AŽ-satih z lanskimi maticami (Notranjska), tel.: 041/822 094.

Čebelje družine na 7 in 10 AŽ-satih z lanskimi maticami (Primorska), tel.: 041/299 192.

Čebelje družine na 7, 9 in 10 satih, premični, samostojni čebeljak za 10 družin za avtomobilsko prikolico, dolžine 2 m (okolica Ribnice), tel.: 031/588 261.

Čebelje družine na 9 in 10 AŽ-satih (okolica Brežic), tel.: 031/525 827.

Čebelje družine na 9 in 10 AŽ-satih s panji in čebele na 7-AŽ-satih (Goriška), tel.: 040/745 815.

Čebelje družine na 10 AŽ-satih (Dolenjska), tel.: 031/568 427.

Čebelje družine na 10 AŽ-satih, veterinarsko pregledane (Ljubljana), tel.: 031/763 079.

Čebelje družine na 10 AŽ-satih (okolica Kranja), tel.: 04/204 67 10.

Čebelje družine na 10 AŽ-satih z lanskimi maticami (Moravče), tel.: 041/550 142.

Čebelje družine na 10 AŽ-satih (okolica Rogaške Slatine), tel.: 041/ 822 366

Čebelje družine na LR-, 2/3 LR- ter AŽ-satih (Kočevje), tel.: 040/455 855.

Čebelje družine na LR-satih (Vrhnika), tel.: 041/559 279.

Čebelje družine na LR-satih, s panji ali brez njih (Ptuj), tel.: 02/745 02 91, 041/529 278.

Nekaj čebeljih družin na AŽ-satih, konec aprila (Novo mesto), tel.: 041/868 121.

Nekaj čebeljih družin na 5 in 7 AŽ-satih (okolica Ljubljane), tel.: 031/732 114.

Nekaj čebeljih družin na 5 in 7 AŽ-satih (okolica Ljubljane), tel.: 031/209 945.

Nekaj čebeljih družin na 5 in 7 AŽ-satih, ugodno (Ribnica), tel.: 041/263 547.

Nekaj čebeljih družin na 5 in 7 satih z lanskimi maticami (okolica Domžal), tel.: 041/244 590.

Nekaj čebeljih družin na 5, 7 ali 10 AŽ-satih z lanskimi maticami (okolica Ptuja), tel.: 031/274 933.

Nekaj čebeljih družin na 7 AŽ-satih, čebeljak za 30 AŽ-panjev ter 20 praznih AŽ-panjev (Moravče), tel.: 030/681 452.

Nekaj čebeljih družin na 10 AŽ-satih, tel.: 04/233 17 47, 030/293 434.

Nekaj čebeljih družin na 10 AŽ-satih (okolica Postojne), tel.: 05/757 21 83, 041/567 682.

Nekaj čebeljih družin na LR-satih (Ribnica), tel.: 041/290 841.

Več čebeljih družin na AŽ-satih (Slovenj Gradec), tel.: 040/555 992.

Več čebeljih družin na 7 AŽ-satih, v začetku aprila, tel.: 041/224 250.

Več čebeljih družin na 7 AŽ-satih in 6 DB-satih, tel.: 051/336 768.

Več čebeljih družin na 8 AŽ-satih z lanskimi maticami (Vodice), tel.: 041/767 595.

Več čebeljih družin na 10 AŽ-satih (okolica Pivke), tel.: 05/757 24 28.

Večje število čebeljih družin na sedmih AŽ-satih, aprila ali maja (Prekmurje), tel.: 041/606 013.

Večje število čebeljih družin na 7 in 10 AŽ-satih z lanskimi maticami (Velike Lašče), tel.: 01/788 91 21.

Večje število zdravih in zelo živalnih čebeljih družin na 7 AŽ-satih z lanskimi maticami (okolica Brežic), tel.: 031/737 972.

Dve čebelji družini na AŽ-satih z lanskima maticama, skupaj z 10-satnim AŽ-panjem ali brez njega, ugodno, tel.: 041/241 216.

Dve čebelji družini na 7 AŽ-satih (okolica Novega mesta), tel.: 041/621 806.

Dve čebelji družini na 10 AŽ-satih in 6 družin na 6 AŽ-satih (Mokronog), tel.: 01/361 23 87, 041/867 551.

Tri čebelje družine na AŽ-satih, tel.: 041/820 756.

Tri močne čebelje družine na 7 AŽ-satih (okolica Ljubljane), tel.: 041/689 055.

Štiri čebelje družine na AŽ-satih, s panji ali brez njih, konec aprila (Mokronog), tel.: 040/603 493.

Štiri čebelje družine na 10 AŽ-satih (Prekmurje), tel.: 031/650 609, 02/543 15 30.

Pet čebeljih družin v 5-, 6- in 7-satnih prašilčkih, tel.: 040/367 045.

Pet čebeljih družin na 5 in 9 AŽ-satih (Kranj), tel.: 040/562 959.

Pet čebeljih družin na 10 AŽ-satih (okolica Kočevja), tel.: 031/364 636.

Šest čebeljih družin na 6 in 9 AŽ-satih (Izlake), tel.: 031/435 046.

Šest čebeljih družin na 7 AŽ-satih (Ljubljana), tel.: 041/621 426.

Šest zdravih čebeljih družin na 8 AŽ-satih (Gorenjska), tel.: 031/207 733.

Sedem čebeljih družin na 10 satih 1/1 in 2/3 LR-naklad, aprila, tel.: 051/325 566.

Osem družin na sedmih satih z lanskimi odbranimi maticami ter kostanjev med (okolica Ptuja), tel.: 040/269 204.

Osem čebeljih družin na 5 satih z lanskimi maticami, tel.: 031/375 666.

Osem čebeljih družin na 7 AŽ-satih z lanskimi maticami (Brezovica), tel.: 01/365 15 36.

Osem gospodarskih čebeljih družin na AŽ-satih, s panji ali brez njih (Kočevje), tel.: 031/389 605.

Deset čebeljih družin, dve na 5 satih, osem na 7-satih (Stična), tel.: 041/861 044.

Deset čebeljih družin na 5 in 7 AŽ-satih (Ilirska Bistrica), tel.: 031/894 641.

Deset čebeljih družin na 7 AŽ-satih (Cerkljansko), tel.: 031/876 189.

Deset čebeljih družin na 10 AŽ-satih (Cerklje na Gorenjskem), tel.: 031/423 051.

Deset čebeljih družin na AŽ-satih, aprila ali v začetku maja (okolica Kranja), tel.: 041/221 571.

Deset čebeljih družin na AŽ-satih (5S, 7S, 9S) ter 5 družin na LR-satih 1/1, vse družine so zdrave, živalne, z lanskimi maticami in mladim satjem, zdravljenje sonaravno (Dolenjska), tel.: 041/773 412.

Deset čebeljih družin na AŽ-satih z lanskimi maticami, zdravljenih samo z MK in OK, z dobro ohranjenimi panji ali brez njih (Mozirje); tel.: 041/791 231.

Deset čebeljih družin na 7 AŽ-satih, AŽ-satnice ter akacije, kostanjev, hojev in gozdni med (Ivančna Gorica), tel.: 041/727 456.

Deset čebeljih družin na AŽ-satih (okolica Ptuja), tel.: 041/846 121.

Deset čebeljih družin na AŽ-satih (Postojna), tel.: 031/298 041.

Deset ali več čebeljih družin na LR-satih, lahko tudi s panjem, tel.: 040/777 904.

15 starejših 9- in 10-satnih AŽ-panjev, tel.: 041/545 009.

15 čebeljih družin na 10 AŽ-satih (Idrija), tel.: 040/791 528.

15 čebeljih družin na 7 AŽ-satih z mladimi maticami (Dolenjska), tel.: 041/385 494.

15 čebeljih družin z AŽ-panji (9- in 10-satnimi), nujno, po dogovoru – ugodno (Ljubljana Zalog), tel.: 031/322 540.

20 čebeljih družin na AŽ-satih z lanskimi maticami (okolica Trojan), tel.: 040/958 682.

20 rezervnih družin na 5 in 7 AŽ-satih, močne, z lanskimi označenimi maticami (okolica Sevnice), tel.: 041/342 070.

20 čebeljih družin na 7 AŽ-satih (okolica Brežic), tel.: 031/207 881, 07/495 95 47.

20 čebeljih družin v 9- in 10-satnih AŽ-panjih (Straža pri Lukovici), tel.: 041/391 364.

25 čebeljih družin na 7 AŽ-satih, s panji ali brez njih (okolica Murske Sobote), tel.: 041/989 313.

Prašičke LR- in AŽ-, 5- in 7-satne (Ljubljana), tel.: 031/374 106.

Štiri naseljene AŽ-panje (Dol pri Ljubljani), tel.: 01/562 67 82.

Štiri trietažne AŽ-panje, rabljene eno sezono, tel.: 051/222 797, 04/257 12 94.

Štiri 10-satne AŽ-panje, rabljene, z močnimi družinami z lanskimi maticami (Šmarje pri Jelšah), tel.: 041/448 885.

Sedem novih 10-satnih AŽ-panjev ter nove AŽ-satnike, lipove, zbite in lepljene, tel.: 031/537 145.

15 rabljenih AŽ-panjev, z močnimi čebeljimi družinami, in 10 praznih AŽ-panjev, cena po dogovoru, zelo ugodno (okolica Ljubljane), tel.: 031/322 540.

15 novih 10-satnih AŽ-panjev, tel.: 040/253 874.

Novo 7- in 10-satne AŽ-panje, tudi trietažne, mogoča menjava za čebelje družine, tel.: 031/501 801 (po 18. uri).

Novo AŽ-panje iz smrekovega lesa in z lipovimi satniki, tel.: 070/753 113.

Novo kakovostne ali dve sezoni rabljene in očiščene AŽ-panje (Dolenjska), tel.: 041/236 256.

10-satne AŽ-panje, hojev med v sodih, prevozno enoto TAM 100 z 72 naseljenimi panji, močne družine, tel.: 070/753 096.

AŽ-panje, 7- in 10-satne, 1/1 in 2/3 LR-panje, AŽ-satnike, lipove, cinkane, 1/1 in 2/3 LR-satnike, tel.: 041/839 496.

AŽ-panje, 7- in 10-satne, tel.: 031/304 118.

AŽ-panje, 9- in 10-satne, s čebelami, tel.: 040/747 815.

AŽ-panje, 10-satne, po standardiziranih ali individualno določenih merah, tel.: 041/480 100.

AŽ-panje in drugo opremo, mogoča menjava za čebelje družine, tel.: 031/271 452.

Nakladne AŽ-panje, mogoča menjava za naravne roje, tel.: 041/957 627.

LR-panje, 2/3, nove, izboljšane z veliko dodatne opreme, tel.: 041/875 255.

LR-panj, 2/3 ali 1/1, s tremi rogljičenimi nakladami, popolnoma opremljen, prevozni zabojnik za 10 AŽ-panjev ter AŽ-satnike, lipove, rogljičene, mogoča dostava, tel.: 031/674 883.

Dva naseljena LR-panja, skupaj z opremo, dva 5-satna prašička ter štirisatno točilo (Postojna), tel.: 041/513 835.

25 LR-panjev, 1/1, tel.: 031/699 864.

Malo rabljene LR-panje v celoti in posamezne dele (Bohinj), tel.: 051/414 165.

RV-panje s čebelami, malo rabljeni (okolica Kočevja), tel.: 031/364 636.

Nov zabojnik za prevoz 12 10-satnih panjev, kakovostna izdelava, in drugo čebelarstvo opremo, tel.: 031/753 345.

Zabojnik z desetimi AŽ-panji s čebelami, tel.: 040/747 815.

Prevozni čebeljak za prevoz z avtomobilsko prikolico, z 10 naseljenimi AŽ-panji (Vrhnika), tel.: 041/883 744.

Prikolico za prevoz 12 panjev, mogoča menjava za čebele, tel.: 031/817 727.

Prikolici za prevoz 10 AŽ-panjev oz. 5 AŽ-panjev, tel.: 01/427 24 17.

Zemljišče s čebeljakom in čebelami (občina Križevci pri Ljutomeru), tel.: 031/620 677.

Tovorno vozilo Mercedes Benz 407d, namenjeno za prevoz čebel, prvi lastnik, vozno z B kategorijo, odlično ohranjeno, oldtimer, minimalna registracija, tel.: 040/815 884.

Tovornjak TAM 5000, 65 10-satnih AŽ-panjev, zabojnik s 65 naseljenimi AŽ-panji ter novo samoobračalno 8-satno točilo v KAM-prikolici (Celje), tel.: 070/583 377.

Majhen čebelnjak za šest 10-satnih AŽ-panjev, brez panjev, opečnata kritina, višina 150, širina 150, globina 80 cm (Maribor), tel.: 041/366 005.

Čebelnjak 2,5 x 2 m, v bližini Ljubljane, star dve leti, zelo lepo narejen kot brunarica, mogoč prevoz, ter 12 11-satnih AŽ-panjev, starih dve leti, s čebelami, tel.: 051/440 338.

Nov čebelnjak, mogoča menjava za les ali čebelje družine (Litija), tel.: 040/605 321.

Novo čebelnjake po osnutku naročnika ter klasične slovenske čebelnjake, tel.: 041/ 638 730.

Zidan objekt z namembnostjo za čebelnjak s pribl. 50 panji, postavljen ob Savinji v Šempetru v Savinjski dolini, z elektriko, vodo, WC-jem, kuhinjo in eno sobo, vsi papirji urejeni, tel.: 051/274 031.

AŽ-satnike, nezbite, mogoča menjava za čebele, tel.: 051/888 707.

Lipove AŽ-satnike; postavljam tudi čebelnjake, tel.: 041/670 559.

AŽ- in DB-satnike, lahko zažičene (Litija), tel.: 031/533 939.

AŽ- in LR-satnike, lipove, rogljičene, LR-podnico za zbiranje cvetnega prahu, LR-podnico z mrežico za kontrolo varoj, LR-naklado s satniki, tel.: 040/212 300.

LR-satnike, nezbite, pribl. 500 kosov, tel.: 040/165 921.

50 kosov LR-satnikov, 1/1 – lipovi, rogljičeni, lepljeni z vodo-odpornim lepilom in zvrtni, tel.: 031/833 183.

Pripomoček za žičenje satnic, tel.: 031/342 948.

Ometalnik za ometanje čebel, 12 V (okolica Bleda), tel.: 040/319 145.

Električne vilice za odkrivanje satja, nerabljene, ugodno, tel.: 041/580 033.

Štirisatno točilo ter nekaj čebeljih družin (Ljubljana), tel.: 070/514 812.

Štirisatno točilo, inox, ročni pogon in 1/1 LR-panje, tel.: 040/648 719.

Štirisatno točilo, inox, novo, ročni pogon, in panje, tel.: 040/435 933.

Točilo inox, lijakasti sipalnik, nove kakovostne lipove AŽ-satnike, trafo za žičenje, žico za žičenje in zabojnik za prevoz AŽ-panjev, tel.: 031/753 345.

Točilo z elektromotorjem, sončni talilnik, osmukalnice (Maribor), tel.: 041/958 105.

Orodje za vliivanje satnic Seražin in nove osmukalnice, tel.: 031/360 467.

Štirisatno samoobračalno točilo z motorjem proizvajalca Logar, rabljeno samo enkrat, tel.: 051/339 096.

Čebelje obliže – Bee Patch, nov, hiter in učinkovit način lajšanja bolečin po piku čebel in os, ne vsebuje zdravil, tel.: 031/616 123.

Deset čebeljih družin na LR-satih (Vipava), tel.: 041/276 093.

KUPIM

Čebelji vosek, tel.: 040/217 542.

Suh cvetni prah, svež zamrznjen matični mleček in surov propolis, tel.: 070/706 932.

Čebelje roje, tel.: 041/772 399.

Čebele in vse potrebno za začetek vzreje čebel, tel.: 051/211 084.

Čebeljo družino od najugodnejšega ponudnika (okolica Zidanega Mosta), tel.: 031/409 309.

Čebelje družine iz ekološkega čebelarstva (s certifikatom in računom), tel.: 040/566 566.

Čebelje družine na LR-satih, tel.: 031/699 864.

Čebelje družine s panji (Pomurje ali Podravje), tel.: 040/737 660.

Dve čebelji družini na 5 satih (Prekmurje), tel.: 051/322 737.

Dve čebelji družini na 10 AŽ-satih (Savinjska), tel.: 041/531 757

Osem čebeljih družin na 5 ali 7 AŽ-satih ali na 2/3 LR-satih, tel.: 031/616 123.

AŽ-panj ter čebelarstvo opremo, tel.: 031/409 309.

Nakladne panje s čebelami, 2–3 kose (Dolenjska), tel.: 030/685 632.

Rabljene 2/3 LR-panje s satniki, od najboljšega ponudnika, tel.: 041/241 216.

Posodo za odkrivanje satja ter kuhalnik voščin (Logar ali Kipgo), tel.: 02/719 50 60, 041/324 254.

Točilo, električno ali ročno, novejše, od najugodnejšega ponudnika, tel.: 041/684 080.

Panjsko tehcnico (Sežana), tel.: 041/860 034.

Rabljeno panjsko tehcnico, mehansko (Bohinj), tel.: 041/837 205.

Rabljeno čebelarstvo opremo, čebele s panji, parni talilnik, čebelji vosek, posode za med in drugo opremo, tel.: 031/753 345.

Logar

ČEBELARSKA OPREMA

IZDELAVA ČEBELARSKE OPREME IN TRGOVINA

Izdelano s smislom za detajle

NAROČENO BLAGO VAM LAHKO ODPOŠLJEMO S PAKETNO POŠTO.

TOPILEC POKROVČKOV S TOPLIM ZRAKOM

- enostavno ločevanje medu iz voščenih pokrovčkov
- zelo uporaben tudi za topljenje satov z melicitoznim medom
- **izoliran**, kar omogoča prihranek energije
- premer posode: 63 cm

Homogenizator medu 100 kg z gretjem in mešalom, izoliran

KUHALNIK VOŠČIN PARNI

- **izoliran**, kar zmanjša toplotne izgube in skrajša čas topljenja voščin
- v notranjo košaro se lahko vloži ca.30 satov
- moč grelca 2,5 kW/230V

Posoda s spodnjim izpustom in polnilno napravo

Pri gotovinskem nakupu čebelarске opreme v vrednosti več kot 50 EUR priznamo čebelarjem z veljavno čebelarsko izkaznico 4 % popusta.

LOGAR TRADE d.o.o.

Poslovna cona A 41, SI-4208 Šenčur

Tel.: 04 25 19 410, info@logar-trade.si, www.logar-trade.si

Wachsverarbeitung | Imkereiarartikel
 Deutsch Haseldorf 75 | A-8493 Klöch, Avstrija
 Tel.& faks: +43 (0) 3475 / 2270
 info@wachs-hoedl.at | www.wachs-hoedl.at

Delovni čas
 Ponedeljek-petek
 8:00-12:00 13:00-18:00
 Sobota 8:00-12:00

Jezik za sporazumevanje: nemščina
 Naše satnice lahko kupite tudi v podjetju
 Lagar trade d.o.o. iz Šenčurja
 Jana posredovanje, zastopanje, Maribor

Kako nas najdete:

Imejte svoj vosek pod nadzorom!
Satnice iz lastnega voska so spet aktualne.

-Imate možnost prisostvovati predelavi vaših starih
 satnic oz. predelavi vašega voska!
 Obvezna je predhodna telefonska najava!

-Najmanjša količina obdelave je 20kg surovega
 voska, oz. 50kg starih satnic.

-Garantiramo razkuževanje s paro.
 Zelo ugodno razmerja kvaliteta-kakovost.

-Po željo izdelujemo vsako
 debelino in dimenzijo satnic.

-Obdelava voska možna
 skozi celo leto.

durch die Austria Bio
 Garantie kontrollierter Bienenhonig

Prasilčki (5s, 7s), AŽ-panji (9s, 10s, 11s, 12s), AŽ-Kozinc 11+3,
 trietažni AŽ (9s, 10s), lipovi satniki, pitalniki Francič, distančni vložki

Po želji izdelamo tudi druge vrste panjev.
 Panji so iz masivnega smrekovega
 lesa, rogličični (cinkani).
 Blago vam lahko pošljemo po hitri pošti.

Ildrijska 10, 1360 Vrhnika
 Telefon/faks: 01/ 755-13-17
 GSM: 041 420 200
 E-pošta: spelakrze@yahoo.com

Z veljavno
 čebelarstvo
 izkaznico priznamo
 4% popust pri
 nakupu v vrednosti
 več kot 42 EUR.

FTN d.o.o.
 Nad izviri 34
 2204 Miklavž na Dravskem polju
 02/62-96-226

 www.ftn.si

AKCIJA
 kozarci iz zaloge - **10%**
 na neto ceno od 1. - 30. aprila 2014

Delovni čas: od ponedeljka-petka od 8. do 14. ure

Prašilčki (5s, 7s), AŽ-panji (9s, 10s, 11s, 12s), troetažni AŽ (9s, 10s), pitalniki Francič. Vsakpanj vsebuje testno rešetko za varojo

Izdelujemo tudi vse ostale vrste panjev, panji sploz lepljenega snarekovega fesa in so rogljični. Kupljeno blago pošlemo tudi po hitri pošti

Mizarstvo in čebelarstvo Kočet
Soka 13, 3203 Nova Cerkev
GSM: 041 805 179
miroslav.kocet@siol.net

Sušilniki SUŠA

Za sušenje cvetnega prahu in topljenje kristaliziranega medu, sušiti je mogoče tudi sadje, zelenjavo, zelišča, gobe itd.

Blaž Okorn, s. p.
Sp. Sorica 1a
4228 Železniki
tel.: 04/519 80 30 ali
031/542 517
e-pošta:
blaz.okorn@siol.net
www.susilnicesadja.si

Sušilniki spadajo med
subvencionirano
čebelarstvo opremo

beep sistem za oddaljen nadzor razmer v čebeljih panjih

Sistem vam preko SMS sporočil ali spletne nadzorne aplikacije omogoča:

- spremljanje dnevnih doprinosov medu
- vpogled v aktivnosti čebelje družine
- posredovanje okoljskih podatkov
- alarmiranje prisotnosti vandalizma

Meritve iz vzorčnih postavitvev si oglejte na:
www.comsensus.eu/beepDemo.html

ComSensus d.o.o.
T: 0599 62 845
info@comsensus.eu
www.comsensus.eu

RAZPISI ZA STOJIŠČA

Spletna stran ONS: www.czs.si/Napoved/napoved_medenja.php

Telefonski odzivnik (čebelarje paše, tehnični in veterinarski nasvet) – tel.: 01/729 61 20

ČD Gornji Grad sprejema pisne vloge za dovoz čebel na smrekovo pašo v skladu s Pravilnikom o katastru čebelarje paše do 10. maja 2014. Vloge pošljite na naslov: ČD Gornji Grad, Novo naselje 48, 3342 Gornji Grad, s pripisom Smrekova paša. Informacije: Janez Fale, tel. 031/540 871, ali cebelar-ska-druzina.blogspot.com.

ČD Kamnica-Bresternica sprejema vloge za dovoz čebel na kostanjevo pašo do 15. maja 2014. Prijave pošljite na naslov: Alojz Cehner, Koroška cesta 59, 2000 Maribor, tel.: 041/538 695.

ČD Moravske Toplice zbira pisne vloge za dovoz čebel na akacijevu pašo do 15. aprila 2014 na naslov: ČD Moravske Toplice, Lešče 4, 9226 Moravske Toplice.

ČD Kanal-Brda zbira pisne vloge za dovoz čebel na akacijevu, lipovo in kostanjevo pašo. V skladu s Pravilnikom o katastru čebelarje paše pošljite vloge na predpisanem obrazcu najpozneje do sobote, 12. aprila 2014, na naslov: Ivan Mencin, Staničeva 5, 5213 Kanal ob Soči. Informacije po tel. št.: 031/727 798.

ČD Nova Gorica sprejema pisne vloge za dovoz čebel na akacijevu pašo od 1. do 15. aprila 2014, za gozdno pašo pa od 1. do 15. maja 2014 na naslov: Mitja Bavdaž, Prvomajska 90, 5000 Nova Gorica.

ČD Postojna sprejema pisne prijave za dovoz čebel na pašo na divji češnji in lipi do 15. aprila, na gozdno pašo pa do 15. maja 2014 na naslov: ČD Postojna, Cankarjeva 6, 6230 Postojna.

ČD Ajdovščina zbira prijave za dovoz čebel na akacijevu pašo do 10. aprila 2014, za gozdno pašo pa do 20. maja 2014. Prijave sprejema g. Milan Lisjak na naslov: Vrtovice 30, 5259 Branik, dodatne informacije lahko dobite po tel. št.: 031/804/788.

ČD Šempeter sprejema pisne prijave za dovoz čebel na akacijevu pašo do 15. aprila 2014 na naslov: Danilo Kovič, Kemperšče 18a, 5290 Šempeter pri Gorici. Informacije po tel. št.: 051/683 717.

ČD Anton Žnideršič sprejema pisne vloge za letošnjo akacijevu pašo do 15. aprila 2014. Svoje vloge pošljite na naslov: Zorko Šabec, Prešernova 46, 6250 Ilirska Bistrica, tel.: 070/758 752.

V SPOMIN

MARJAN KOLMAN
1954–2013

V obdobju, ko se narava in čebele pripravljajo na zimsko mirovanje, smo se čebelarji ČD Dobova-Kapele 21. oktobra 2013 poslovili od člana našega društva Marjana Kolmana iz Podgorja pri Pišecah.

Rodil se je 3. julija 1954 v kmečki družini v Podgorju, kjer si je tudi sam ustvaril družino. Ob službi poklicnega voznika je tudi kmetoval in skrbel za čebele. Čebelariti je začel ob očetu, po njegovi smrti leta 1997 pa se je čebelarjenja lotil sam. V naše društvo se je včlanil leta 2007, od tedaj pa se je redno udeleževal

val sestankov, predavanj, občnih zborov in vsakoletnih srečanj čebelarjev z našega območja. Ohranili ga bomo v lepem spominu.

ČD Dobova-Kapele

JURIJ CESTNIK
1932–2013

Septembra lani smo se člani ČD Trbovlje poslovili od našega dolgoletnega člana Jurija Cestnika. Za dolgoletno delo v društvu je prejel odličji Antona Janše III. in II. stopnje. Jurij je bil z naravo povezan celo življenje, kot čebelar pa marsikomu za vzgled. Čebelarji ČD Trbovlje ga bomo ohranili v trajnem spominu.

ČD Trbovlje

ANDREJ ERJAVEC
1920–2013

Zapustil nas je najstarejši član ČD Idrija Andrej Erjavec. Svoje izkušnje je začel nabirati že leta 1956, ko je začel čebelariti z nekaj AŽ-panji v Idriji. Pozneje je svoje čebelarstvo povečal tudi v Kanomlji. Čebele so mu bile vedno v veliko zadovoljstvo, še posebej takrat, kadar je ob njih našel svoj mir po težkem rudarskem delu.

Rad se je družil s prijatelji čebelarji in nesebično delil svoje izkušnje. Redno se je udeleževal izobraževanj in skupnih čebelarskih izletov, bil pa je tudi dejaven član društva. Priljubljena tema

njegovih pogovorov so bile prav čebele, saj se je vedno zanimal za čebelarstvo. Za svoje delo v čebelarstvu je prejel tudi priznanje ČD Idrija. Ohranili ga bomo v lepem in trajnem spominu.

ČD Idrija

MARJAN LUKAN 1945–2013

Avgusta lani smo se za vedno poslovili od Marjana Lukana. Kljub daljši hudi bolezni je – dokler in kolikor

so mu življenjske moči to dopuščale – skrbel za svoje ljubljenske in veliko časa preživel v čebelnjaku za hišo, v katerem je čebelaril z največ 34 panji. Začetek njegovega čebelarjenja je segal kar 40 let v preteklost, po smrti tasta pa je prevzel še njegove panje. Skrb za njegove čebele je zdaj prevzel zet, tako da bo čebelarjenje še ostalo pri hiši. Člani ČD Logatec se ga bomo spominjali kot dobrega čebelarskega prijatelja. ČD Logatec

DAMJAN MAVER 1940–2014

Ob izmenjavi novoletnih voščil smo čebelarji ČD Grosuplje izvedeli, da je umrl član našega društva

Damjan Maver. Rodil se je 23. maja 1940. Mlada leta je preživel v Krški vasi pri Krki na Dolenjskem, pozneje pa sta si z ženo zgradila hišo in ustvarila družino v Grosupljem. Delal je kot delovodja v kamnolomu v Predstrugah.

Skupaj s sinom Boštjanom je začel čebelariti leta 1982 in vse do zadnjega leta sta skupaj skrbeli za dva čebelnjaka. Rad se je udeleževal društvenih delovnih akcij in sodeloval pri izobraževanju mladih čebelarjev. Za dobro delo s čebelami in v društvu je

prejel bronasto odličje Franca Košaka in odličje Antona Janše III. stopnje. Drog društvenega prapora krasi tudi Damjanov žebliček. V spominu ga bomo ohranili kot pridnega in dobrega čebelarja.

ČD Grosuplje

IVAN BERNARD 1930–2013

Ivana Bernarda se je rodil 15. maja 1930 na Bledu. Po upokojitvi leta 1990 sta si z ženo v vasi Za-

bukovje pri Raki zgradila vikend in začela čebelariti. Ker je bila njegova poklicna pot povezana z obdelavo lesa, je znal to znanje lepo prenesti tudi v postavitve prelepega čebelnjaka. Bil je vesten in marljiv čebelar, zelo prijeten in duhovit sogovornik. Vedno je bil pripravljen sodelovati tudi pri različnih društvenih dejavnostih. Od njega smo se člani ČD Raka poslovili v mesecu avgustu 2013 na Bledu. Ohranili ga bomo v lepem spominu. Člani ČD Raka

STANISLAV STOJNŠEK 1952–2013

Sredi čebelarske sezone nas je nenadoma za vedno zapustil Stane Stojnšek, novica o njegovi smrti pa nas je neprijetno presenetila. Rojen je bil leta 1952 v Nadolah v Halozah. Čebelaril je s 35 do 40 panji.

Po poklicu je bil voznik avtobusa, zato je bilo čebelarjenje zanj dragoceno razvedrilo. Član ČD Ruše je postal leta 1998 in vse od tedaj je bil dejaven, vedno pripravljen pomagati, kolikor mu je pač čas to dopuščal. Bil je umirjen človek in v njegovi družbi je bilo vedno prijetno, saj je imel veliko izkušenj, njegovi nasveti pa so bili vedno dobrodošli.

Z njegovo smrtjo smo izgubili še enega dobrega človeka, ki se ga bomo še dolgo spominjali.

ČD Ruše

LEOPOLD TOPLAK 1944–2013

Presenetila nas je novica o smrti našega Poldeta, kot smo ga radi imenovali. Član ČD Ruše je postal leta 2002. Čebelaril je s sedmimi panji, ki jih je zaradi velikega veselja do tega dela izdelal sam. V društvu je bil zelo dejaven, še posebej ob preselitvi društvenega čebelnjaka na zdajšnje stojišče. Vedno je bil nasmejan, okrog sebe pa je širil pozitivno energijo, zato smo se radi družili z njim. Njegovo delo bo nadaljevala njegova žena. Spominjali se ga bomo s toplino v srcu. ČD Ruše

STANKO GREGOREC 1941–2013

Nepričakovano je preminil član našega društva Stanko Gregorec. Od njega smo se s praporom ZČD

Ptuj in društvenim praporom poslovili na ptujskem pokopališču.

Stanko je čebelaril 25 let s 15 AŽ-panji. Ves čas je bil dejaven tudi v ZČD Ptuj in ČD Ptuj. Dva mandata je bil tajnik ZČD Ptuj, dva mandata pa predsednik ČD Ptuj, v zadnjih letih pa je bil blagajnik društva. Svoje bogato praktično in teoretično znanje je rad posredoval tudi drugim čebelarjem. Tako je večkrat pripravil praktične prikaze zatiranja varoj s kislinami. Kot funkcionar društva in ZČD je organiziral strokovne ekskurzije. Redno se je udeleževal strokovnih predavanj in posvetov. Za svojo predanost čebelarstvu je prejel odličji Antona Janše III. in II. stopnje.

Člani ČD Ptuj in ZČD Ptuj se ga bomo spominjali kot dobrega čebelarja in prijatelja.

ČD Ptuj in ZČD Ptuj

PE ČEBELARSKI CENTER MARIBOR

Streliška 150, Maribor - Tel/Fax: 02 / 331 80 10

Delovni čas: od ponedeljka do petka od 9. do 17. ure,
sobota: od 8. do 13. ure; v nedeljo zaprto.

GSM: 051/348-426

e-mail: jana.pp@amis.net

www.cebelski-center.si

Zaščitna oprema za
čebelarjenje
Posode in točila za med
Sladkor in sladkorne
pogače, sirup za čebele

Nudimo vam:
Voščene šatnice AŽ, LR
Satniki AŽ - lipovi, rogljičeni
Panji AŽ, LR, LR 2/3
Drobni pribor

Kozarce za med
Pokrovčke s čebeljimi motivi
Stekleničke za propolis
Steklenice raznih oblik in velikosti
Kartonsko in plastično embalažo

PE ČEBELARNA OB PARKU

Tyrševa 26, Maribor, Tel./Fax: 02/251 60 12

Delovni čas:

Pon., sre., pet. odprto od 9h - 17h

Naročeno blago vam lahko pošljemo po hitri pošti,
pri večji količini pa po želji dostavimo na dom!

JANA - Trgovina, posredovanje, zastopanje - Jana Pušnik Pokrivač s.p., Maribor

Glasiloslovenskičebelarje ustanoviloSlovenskočebelarskodruštvozaKranjsko,Štajersko,KoroškoinPrimorskoleta1898.IzdajagaČebelarskazveza Slovenije, Brdo pri Lukovici 8, 1225 Lukovica.

Transakcijski račun ČZS: 02300-0013332083, matična številka ČZS: 5147129, ID za DDV: SI 81079435, šifra dejavnosti: 94.120.

Spletne strani ČZS: www.czs.si. Slovenski čebelar: www.czs.si/slovenskicebelar.php. Opazovalno-napovedovalna služba: www.czs.si/Napoved/napoved_medenja.php. Avtomatski telefonski odzivnik - tel.: 01/729 61 20. Čebelarska knjižnica Janeza Goličnika: vsak prvi delovni četrtek v mesecu med 13. in 17. uro, www.czs.si/knjiznica.php. Ohranimo čebele: www.oхранimo-čebele.si. Sklad za ohranitev kranjske čebele: www.czs.si/sklad.php. Spletna trgovina ČZS: www.czs.si/eshop/index.php.

KONTAKTNI PODATKI ČEBELARSKE ZVEZE SLOVENIJE: Tajništvo: 01/729 61 00, faks: 01/729 61 32, info@czs.si, www.czs.si, Anton Tomec, tajnik: 01/729 61 02, 031/236 041, anton.tomec@czs.si, Barbara Dimc, poslovna sekretarka: 041/370 409, barbara.dimc@czs.si, Boštjan Noč, predsednik: 01/729 61 06, 040/436 512, nocb@czs.si. Uredništvo: Marko Borko, urednik: 01/729 61 14, 051/637 204, marko.borko@czs.si, www.czs.si/slovenskicebelar.php.

Priznana rejska organizacija: dr. Peter Kozmus, strokovni vodja: 01/729 61 16, 041/352 997, peter.kozmus@czs.si. Opazovalno-napovedovalna služba: Jure Justinek, vodja ONS: 01/729 61 31, 041/644 217, jure.justinek@czs.si, telefonski odzivnik: 01/729 61 20, www.czs.si/Napoved/napoved_medenja.php. Čebelarska knjižnica Janeza Goličnika (vsak prvi delovni četrtek v mesecu med 13. in 17. uro): 01/729 61 11, cebelarskajniznica@czs.si, www.czs.si/knjiznica.php. Ohranimo čebele: www.oхранimo-čebele.si. Sklad za ohranitev kranjske čebele: www.czs.si/sklad.php. Spletna trgovina ČZS: www.czs.si/eshop/index.php.

KONTAKTNI PODATKI JAVNE SVETOVALNE SLUŽBE V ČEBELARSTVU: Lidija Senič, vodja službe: 01/729 61 10, 040/436 515, lidija.senic@czs.si, Vlado Augustin, svetovalec specialist za tehnologijo čebelarjenja: 01/729 61 24, 040/436 516, vlado.augustin@czs.si, Tanja Magdič, svetovalka specialistka za ekonomiko: 01/729 61 04, 040/436 513, tanja.magdic@czs.si, mag. Andreja Kandolf Borovšak, svetovalka specialistka za zagotavljanje varne hrane: 01/729 61 33, 040/436 514, andreja.kandolf@czs.si, Nataša Lilek, svetovalka specialistka za zagotavljanje varne hrane: 01/729 61 29, 040/436 519, natasa.lilek@czs.si, Tomaž Samec, svetovalec specialist za zagotavljanje varne hrane: 01/729 61 18, 040/436 517, tomaz.samec@czs.si, Nataša Klemencič Štrukelj, administrativna delavka, 01/729 61 24, 040/436 518, natasa.klemencic.strukelj@czs.si.

Uredniški odbor: Vlado Augustin, Marko Borko, Janez Gregori, prof. biol., Maksimiljan Gržina, Borut Preinfalk, dr. vet. med., dr. Maja Smodiš Škerl, dr. vet. med., Milena Urh, Tone Žakelj

Urednik: Marko Borko, univ. dipl. ped., lektorica: Nuša Radinja, prof.

Oddaja prispevkov: članki do petega, obvestila, reklame, mali oglasi do desetega v mesecu.

Avtorjem priporočamo, da v člankih uporabljajo strokovno izrazje v skladu s Čebelarskim terminološkim slovarjem. Mnenje avtorjev člankov ni nujno mnenje uredništva. Uredništvo ne odgovarja za vsebino malih oglasov. Prispevki so v elektronski obliki brezplačno in javno objavljeni na spletnem portalu ČZS, spletnem portalu Digitalne knjižnice Slovenije in drugih spletnih straneh.

Reklamni oglasi: cela barvna stran 500 € (ovitek) oz. 300 € (notranjost), pol strani 150 €, tretjina strani 100 €, četrti strani 70 €, petina strani 50 €, pasica 20 €. Popust pri ceni za 3- do 5-kratno objavo reklamnega oglasa je 10 %, za 6- do 10-kratno objavo 20 %, za celoletno objavo 30 %. Člani lahko dvakrat na leto objavijo brezplačne oglase do 20 besed, vsaka nadaljnja beseda je 0,25 €. Splošni oglasi po 0,25 € za besedo, enako tudi za osmrtnice, ki vsebujejo več kot 80 besed. Osmrtnice ne smejo biti daljše od 200 besed. Cene so brez DDV.

Priprava za tisk in tisk: Medium, d. o. o., Žirovnica 60c, 4274 Žirovnica

Tiskano na papirju s certifikatom FSC (trajnostno gospodarjenje z gozdovi).

Naklada: 7500, tiskano: 28. 3. 2014

Glasiloslovenskičebelar, ki ga izdajagaČebelarskazveza Slovenije s sedežem na Brdu pri Lukovici, je vpisano v razvid medijev, ki ga vodi Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport RS pod zaporedno številko 585.

IzdajagaSlovenskegачebelarjaje delno financirana iz sredstev Javne svetovalne službe v čebelarstvu.

ČEBELARSTVO MARKO DEBEVEC

ČUŽA 7, 1360 VRHNIKA
tel.: (01) 755 12 82
faks: (01) 755 73 52
apis.md@siol.net

APIS M&D®

Delovni čas:
ob delavnikih 9.00–12.00
16.00–18.00
ob sobotah 9.00–12.00

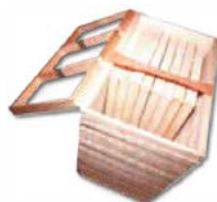
10-SATNI AŽ-PANJI

TRIETAŽNI AŽ-PANJI

PREDELAVA VOSKA V
SATNICE
SAMO 0,95 €/KG

SATNIKI:
AŽ-VRTAN,
LEPLJEN, ZBIT
LR-STANDARD LR 2/3

PRAŠILČEK
AŽ 5- IN 7-SATNI

- Naročeno blago pošljemo tudi po hitri paketni pošti (z izjemo lomljivih izdelkov).
- Po izjemno nizki ceni vam iz vašega voska izdelamo satnice – 0,95 eur/kg.
- Vosek steriliziramo pri 125 °C. ■ Odkupujemo vosek do 5,50 eur/kg.
- Z veljavno čebelarsko izkaznico priznamo 4 % popust pri nakupu v vrednosti več kot 50 € (z izjemo izdelkov, ki so v akciji). Popusti se med seboj ne seštevajo.

GRELNIKI
ZA MED 187 €

KAKOVOSTNA RSF-POSODA
IN TOČILA

STANDARDNI LR-PANJ IN
DVOTRETINJSKI LR-PANJ

RSF-ŽICA ZA SATNIKE
250 g 4,8 €,
250 g CINK 2,5 €

KAKOVOSTNE POGAČE STIMULANS

- Panji so izdelani natančno in kakovostno.
- Uporabljamo vodoodporne materiale in lepila.
- Kakovostna izdelava po ugodni ceni.

Cenjene stranke obveščamo, da smo se preselili
na Opekarsko 16 na Vrhniki.